

NEHEMI SEWE

SEWE wi nawa senre

Nehemi sewe wi yen na para na kee yegé senlere nda tì peli wa Esidirasi sewe wi ni to na. Nehemi wila pye Zhufuye mbele pàa koli ma kari pe ni wa kulowo pi ni wo wa. Wila pye na tunjgo piin Perisi tara wunlunaja Aritaserisesi wo kan. Naa Nehemi wila kaa ki logo ma yo Zheruzalemu ca mbogo kì jøgø, a wì si saa wunlunaja wi yenri wuu yaga wi sɔngɔrɔ wa Zheruzalemu ca. A wunlunaja wì suu tegé Zhuda tara ti gboforoneri. A wì si kari ma saa ca ki mbogo waga tunjgo ki yegé sin.

Sewe wi kɔnsaga kongbanjga ki yen na para Nehemi wi sɔngɔrɔmo wa Zhuda tara ko senre na. Wi kɔnsaga shyen wogo ko yen naga nari yegé ñga na leeple pàa ya ma ca ki mbogo ki wa naa fɔnñgɔ. Ali maga ta wagati lègère na, leeple pèle la yiri pe kɔrɔgɔ, mbe pe yegé kɔn mbogo ki waga wogo ki na, konaa ki fuun, pàa ya maga wa, a kì kɔ. Ko la pye yele cènme tijere naa nafa shyen ma yiri kañgurugo (445) wolo li ni na Zhezu Kirisi wi fa se. Wa sewe wi kɔnsaga taanri wogo ki ni, ca woolo pàa gbogolo mbe logo saraga wɔfɔ Esidirasi wi yeri wi Yenñele li lasiri sewe wi kara pe kan. Ki senre tìla leeple pe sun wa pe kotogo na. A pè si pe kapere ti jen mari yaga, mæs Yenñele li yenri. Pàa yere ki yerewe mbaa tanri Yenñele li lasiri wi na. Wa sewe wi kɔsaga, Nehemi wila leeple pe kajɔgɔrɔ ta gbegele konaa

ma tara nawa kagala ke gbegele ma ke tegε naa fɔnŋgo.

Laga ki sewε ɳa wi ni, Nehemi wùu yεε naga fɔ wìla pye lere wa, ɳa wìla pye tagawa ni. εen fɔ wìla pye fun lere wa, ɳa wìla pye gbegelefɔ. Pàa yiri wi kɔrɔgɔ pyelomɔ cènle lègerε ni, εen fɔ wìla pɔ ki na ma fannga ta ma kalegerε pye mari yɔn fili Yenŋεle li woolo pe sɔgɔwɔ.

Sewε wi yεε ma kɔɔnlɔ yεε ɳga na

Nehemi wìla sɔngɔrɔ wa Zheruzalem̄ ca 1-2

Pàa Zheruzalem̄ ca mborɔ ti wa naa fɔnŋgo
3-7

Esidirasi wìla Yenŋεle li lasiri wi kara 8.1-18

Leele pàa pe kapere ti yo mari filige 9.1-37

Leele pàa yɔn finliwε le naa fɔnŋgo Yenŋεle li
ni 9.37-10.40

Nehemi wìla tara nawa kagala ke lègerε
gbegele naa fɔnŋgo 11-13

*Pàa Zheruzalem̄ ca ki senre yo
Nehemi wi kan*

¹ Hakaliya pinambyɔ Nehemi wi senyoro ti nda.

Wunlunaŋa Aritasérisesi[†] wi wunluwɔ pi yεε nafa wolo li ni, Kisilevu[†] yenŋe ki ni, mi Nehemi mala ta wa wunluwɔ ca Suzi ki ni,

---

[†] **1:1 1.1:** Aritasérisesi: Ki yaa pye ndεε Aritasérisesi Kongbanja wo lawi, wìla wi wunluwɔ pi pye maga le yεε cènme tijεε naa nafa taanri ma yiri tijεε (464) wolo li na ma saa gbɔn yεε cènme tijεε naa nafa ma yiri tijεε (424) wolo li na, na Zhezu Kirisi wi fa se.   [†] **1:1 1.1:** Kisilevu yenŋe ki ma saa to ma yala novamburu yenŋe naa desamburu yenŋe ki ni.

² Hanani ḥa wìla pye na nɔsepiile wo wa, a wo naa leele pele ni pè si yiri wa Zhuda tara ma pan wa Suzi ca. A mì si pe yewe Zhufuye mbele pàa koro go na pe wogo na, poro mbele pàa yiri wa kulowo pi ni wa Babiloni tara ma sɔngɔrɔ wa Zhuda tara ti ni we, konaa ma yewe Zheruzalemu ca ki wogo na.

³ A pè silan yɔn sogo ma yo fɔ mbele pàa koro go na ma yiri wa kulowo pi ni, pe yen wa Zhuda kinda wi ni, wa jɔlɔgɔ gbɔgɔ konaa fere ti ni. Zheruzalemu ca mbogo kì toori fun, a ki yeycnrɔ kɔɔrɔ tì sogo†.

*Nehemi wìla Yenjelé li yenri
Zhufuye pe kan*

⁴ Naa mìla kaa ki senre ti logo sanga ḥa ni, a mì si cen ma gbele. Na nawa pila tanga na na ma piliye legere ta. A mì si yenje le ma Yenjelé na wa naayeri li yenri ma yo fɔ:

⁵ «E, Yawe Yenjelé, Yenjelé na wa naayeri, Yenjelé ma yen ma gbɔgɔ, ma yen fyere ni. Ma yen ma mbele ndanla, a pòon ɔgasegele ke le na tanri ke na, ma ma koro ma yɔn finliwε pi na pe ni, konaa ma koro sinjε pe ni.

⁶ Mi yen nɔɔ yenri, ma yegε wa na yeri, ma nunjgbolo jan, mi ḥa ma tunmbyee yenrewε mba mila yenri ma yeri, maa logo. Mi yen nɔɔ yenri sɔnlɔ naa yembine, ma tunmbyele, Izirayeli woolo pe kan. Mì yere woro Izirayeli woolo we kapere ti wogo ki na, to nda wè pye ma na we. Mi naa na go woolo pe ni wè kapere pye ma na.

---

† **1:3 1:3:** 2 Wunlu 25.8-10; 2 Kuro 36.19; Zhere 52.12-14

7 Wè kapegbɔgɔ pye ma na, katugu wee ma ŋgasegele, naa ma kondɛgɛŋgɛlɛ konaa ma kakɔnndɛgɛŋgɛlɛ ke yigi mbaa tanri ke na, koro ŋgele màa kan ma tunmbyee Moyisi wi yeri we.

8 Senre nda màa yo ma tunmbyee Moyisi wi kan, a wìri yo, mila ma yenri ma jatere pye ti na; màa yo fɔ: <Na yaga ka pye mbasinmbele na ni, mi yaa ye purɔ mbe ye jaraga cɛngɛlɛ sanŋgala ke sɔgɔwɔ†.

9 Eεn fɔ na yaga sɔngɔrɔ mbe pan na kɔrɔgɔ, mbanla ŋgasegele ke yigi mbaa tanri ke na, kona ali na kaa pye yè jaraga ma kari wa dunruya wi kɔsaga ki na, mi yaa sa ye gbogolo wa ki laga ki na, laga ŋga mì wɔ mbaa na yεs nari wa ki ni, mi yaa ye le mbe pan ye ni wa ki ni†.»

10 «Pe yεn ma tunmbyeele ma pye ma woolo. Mborɔ mà pe shɔ ma yawa gbɔɔ po naa ma fanŋga ki ni.

11 Ee, Yawe Yεnŋjɛlɛ, mi yεn nɔɔ yεnri, maga yaga ma nungbolo jan ma mi ŋa ma tunmbyee na yεnrewɛ pi logo. Ma tunmbyeele mbele pɛ yεnle na fye ma yεgɛ, ma pe yεnrewɛ pi logo fun. Kala na mila jaa mbe pye nala, ki yaga, ma ti li yon na kan, jaŋgo wunlunaŋa wi kajɛŋgɛ pye na kan.»

Ma si yala, ki sanga wi ni, wunlunaŋa wìla pye na yaara nda woo, muwi mìla pye ti kanfɔ wi yeri.

---

† **1:8 1:8:** Levi 26.33; Dete 4.27; 28.64; 30.1-4   † **1:9 1:9:** Dete 30.2,4,8; 1 Sami 7.3; 1 Wunlu 8.47

2

*Wunlunaña wìla konɔ̄ kan
Nehemi wi yeri, a wì sɔngɔrc
wa Zheruzalemu ca*

¹ Wunlunaña Aritasərisəsi wi wunluwɔ̄ pi yele nafa wolo li ni, nisan[†] yenje ki ni, pilige ka, a mì si duvən ɳa pàa pan wunlunaña wi kan wi le maa kan wi yeri. Maga le wa mi fa yegə san wi yegə na gbən, na ko pilige ko ma.

² A wunlunaña wì silan yewe ma yo fɔ̄: «Yinji na, a mà si yegə san, ma si yala ma woro na yaa? Yaraga ka kpe ma, ma nawa po pì piri ma na.»

Kona, a mì si fyε fɔ̄ jεŋge.

³ A mì si wunlunaña wi yɔ̄n sogo ma yo fɔ̄: «Wunlunaña, Yenjεle sa yinwetɔnlɔ̄go kan ma yeri! Ki yaa pye mεle mi se si yegə san? Na tεleye pe fanra ti yεn ca ɳga ni kì tɔ̄ngɔ̄, a kasɔ̄n ki yeycnrɔ̄ kɔ̄rc ti sogo[†].»

⁴ Kona, a wunlunaña wì silan yewe ma yo fɔ̄: «Yinji maa jaa mbe pye ma kan?»

A mì si Yenjεle na wa naayeri li yεnri,

⁵ mεε wunlunaña wi yɔ̄n sogo ma yo fɔ̄: «Na kaa pye kɔ̄ɔn ndanla wunlunaña, na kaa pye mi ɳa ma tunmbyee na kala lɔ̄ɔn ndanla, konɔ̄ kan na yeri mbe kari wa Zhuda kinda wi ni, wa ca ɳga na tεleye pe fanra ti yεn we, jaŋgo mbe saga kan naa fɔ̄nŋgɔ̄.»

⁶ Ma wunlunjɔ̄ wi ta wìla pye ma cεn le wunlunaña wi tanla, a wunlunaña wì silan yewe

---

[†] **2:1 2.1:** Nisan yenje ki ma saa to ma yala marisi yenje naa avirili yenje ki ni.   [†] **2:3 2.3:** 2 Wunlu 25.8-10; 2 Kuro 36.19; Zhere 52.12-14

ma yo fɔ: «Wagati jori ma yaa pye wa ki kondangala li na? Ma yaa sɔngɔrɔ mbe pan sanga wiwiin ni?» A kì si wunlunaña wi ndanla, a wì si konɔ kan na yeri. A mì silan pansanga wi naga wi na.

⁷ Ko pungo na, a mì si wunlunaña wi pye fɔ: «Na kaa pye kɔɔn ndanla wunlunaña, tara nda wa Efirati gbaan wi yɔnlɔ tosaga kεε yeri, ki yaga ma seweele kan na yeri mbe sa pe kan ti gboforonerieye pe yeri, jaŋgo panla yaga mbe toro fɔ sa gbɔn wa Zhuda tara.

⁸ Ma sewe wa kan na yeri fun mbe saa kan Asafu wi yeri, wo ḥa wi yεn wunlunaña wi kɔlɔgɔ ki welefɔ, jaŋgo wi tire kan na yeri. Mi yaa ti tεge mbe malaga sigego ḥja wa shεrigo gbɔgɔ ki tanla ki kɔɔrɔ ti gbegele ti ni, naa ca ki mbogo yeyɔngɔ kɔɔrɔ ti ni, konaa mi jate na wɔnlɔgo ki ni.» A wunlunaña wì sigi seweele pe kan na yeri, katugu Yennjεlε lāa pye nala go singi.

⁹ Kona gboforonerieye mbele pàa pye wa tara nda wa Efirati gbaan wi yɔnlɔ tosaga kεε yeri, a mì si saa wunlunaña wi seweele pe kan pe yeri. Wunlunaña wìla malingbɔɔnlɔ teele, naa shɔn lugufenne pinle na ni pe sanla torogo[†].

¹⁰ Sanbala ḥa wìla yiri wa Horɔn ca wo naa Amɔ cεnlε woolo naŋa Tobiya ḥa wìla pye wunlunaña wi kagala yεgε wɔfɔ, naa pàa kaa ki logo ma yo fɔ lere wà pan mbe kajεŋge pye Izirayεli woolo pe kan, a kì si pe mbɛn fɔ jεŋge.

*Nehemi wìla Zheruzalεmu ca
mbogo ki cεnlɔɔnɔ pi wele*

[†] 2:9 2.9: Dete 30.1-5

11 Naa mìla kaa gbɔn wa Zheruzalemu ca, a mì si wogo piliye taanri.

12 Ko punjo na, a mì si yiri yembine la ni mi naa leele pele ni jenri. Ëen fɔ ḥga na Yenjelé làa le wa na nawa mbe pye wa Zheruzalemu ca, mi sila ki yo lere kpɛ kan. Yaayogo ka yɛgɛ sila pye wa na yeri kaawɔ sofile ḥa mi maa nuru wi na wo cɛ.

13 Mìla yiri yembine li ni ma toro wa Gbunlundɛgɛ konɔ yeyɔngɔ ki ni, mɛɛ kari wa Yarifelɛgɛ gbegbenje pulugo ki yeri, konaa ma kari wa Kayege yeyɔngɔ ki yeri, ma Zheruzalemu ca mbogo ki wele jɛŋgɛ ma toro. Mbogo ki lara tà la toori lagapyew, a ki yeyɔnɔrɔ kɔɔrɔ tì sogo.

14 Kona, a mì si kari yɛgɛ naa, ma saa Pulugo yeyɔngɔ ki wele konaa wunlunaña wi tɔnmɔ wege ki ni. Ëen fɔ mìla pye sofile ḥa na, wi sila torosaga ta wa ki laga ki na.

15 Ki yembine nunjba li ni, a mì si saa toro wa Sedirɔn lafonjologo ki ni ma mbogo ki wele. Ko punjo na, a mì si sɔngɔrɔ ma saa ye wa Gbunlundɛgɛ konɔ yeyɔngɔ ki ni ma kari na go.

16 Ca ki teele pe sila na karisaga ki jen konaa ḥga mìla pye na piin ki ni, katugu ali ma pan ma gbɔn ki wagati wi na, mi sila yaraga ka kpɛ yo Zhufuye pe ni, nakoma saraga wɔfennɛ, nakoma legbɔɔlɔ, nakoma ca ki teele, nakoma leele mbele fuun pàa pye na tunjgo ka yɛgɛ piin pe ni.

17 Kona, a mì si pe pye fɔ: «Jɔlɔgɔ ḥga we na, yege wele! Zheruzalemu ca kì tɔngɔ, a kasɔn kìgi yeyɔngɔ kɔɔrɔ ti sogo. Ye yiri we Zheruzalemu ca mbogo ki kan naa fɔnɔngɔ, jan̄go mbege fere kala li laga we yɛɛ na.»

18 Na Yenjelè làà tòn na na yegé ñga na konaa wunlunaja wìla senre nda yo na kan, a mì siri yegé yo pe kan. Kona, a pè sho fɔ: «Ye yiri wege kan!» Kì pye ma, a pè si kotogo le pe yee ni mbege tunjgo jéngé ki pye.

19 Eén fɔ, Sanbala ña wìla yiri wa Horon ca, wo naa Amo cénle woolo naña Tobiya ña wìla pye wunlunaja wi kagala yegé wɔfɔ, konaa Larabuye naña Geshemu wi ni, naa pàa kaa ki wogo ki logo, a pe née tegé we na, na we tifaga, ma sho fɔ: «Yinji yaa piin yεen? Yaa jaa mbe yiri mbe je wunlunaja wi na wi le?»

20 A mì si pe yon sogo ma yo fɔ: «Yenjelè na wa naayeri, li yaa we saga mbe we tunjgo ki yon. Woro mbele li tunmbyeele, we yaa yiri mbe to mbogo ki na mbege kan. Yoro wo na, ye tasaga woro wa Zheruzalemu ca ki ni, fanjga kpe woro ye ni ki ca ñga ki go na, pe se ka nawa to ye na laga ki ni fyew.»

3

Zhufuye pàa Zheruzalemu ca mbogo ki kan naa

1 Kona, a saraga wɔfenné to Eliyashibu wo naa wi sefenné saraga wɔfenné sanmbala pe ni, pè si yiri ma Simbaala yeyɔngɔ mbogo ki kan, maga le Yenjelè kεε, mεε ki kɔrɔ piile pe le. A pè si mbogo ki kan naa fɔ ma saa gbɔn Meya sanŋgazo titɔnlɔwɔ wi na, maga le Yenjelè kεε fun, fɔ ma saa gbɔn Hananeyeli sanŋgazo titɔnlɔwɔ wi na.

² A Zheriko ca fenne pè si mbogo laga ka kan ma taga Eliyashibu wi na. A Imiri pinambyo Zakuri wì si mbogo laga ka kan ma taga poro na.

³ A Senaa setirige piile poro si Mbəŋgəle yeycɔngɔ mbogo ki kan, maga gona wi biri, ma koɔrɔ le ki na, mæs sɔgɔyaara naa gbaseere le ki na.

⁴ Uri pinambyo Meremɔti ḥa wìla pye Hakɔzi pishyɛnwoo, a wì si mbogo laga ka kan ma taga poro na.

Berekiya pinambyo Meshulamu ḥa wìla pye Meshezabeyeli pishyɛnwoo, a wì si mbogo laga ka kan ma taga wo na.

A Baana pinambyo Zadɔki wì si mbogo laga ka kan ma taga poro na.

⁵ A Tekowa ca fenne pè si mbogo laga ka kan ma taga wo na. Eεn fɔ Tekowa ca fenne pe yεkeele pe sila yεnle mbe pe yεε tirige tunŋo teele pe kan mbe tunŋo ki pye.

⁶ Paseya pinambyo Yoyada, naa Besodiya pinambyo Meshulamu, a poro si Yeyɔngɔ lege ki gbegele, maga gona wi biri, ma koɔrɔ le ki na, naa ki sɔgɔyaara konaa ki gbaseere ti ni.

⁷ Gabawɔn ca fenne naŋa Melatiya, naa Meronɔti ca fenne naŋa Yadɔn, naa Gabawɔn ca fenne poro naa Mizipa ca fenne pe ni, a poro si mbogo laga ka kan ma taga poro na. Gboforoneri ḥa wìla pye wa Efirati gbaan wi yɔnlɔ tosaga kεε yeri, pa ki woolo pàa pye wa wi kinda wi ni.

⁸ Haraya pinambyo Uziyeli ḥa wìla pye te gbɔnfenne pe ni, a wì si mbogo laga ka kan ma taga poro na.

Hananiya ḥa wila pye nuwɔ taanyaara gbegelefɔ, a wì si mbogo laga ka kan ma taga le wo na. Paa tunŋgo ki pye fɔ ma saa gbɔn wa laga ḥga Zheruzalemu ca mbogo kìla pye ma liri ki na.

⁹ A Huri pinambyɔ Erefaya wì si kan ma taga le wo na. Wila pye Zheruzalemu ca kinda wi walaga nuŋgbɑ yegɛfɔ.

¹⁰ A Harumafu pinambyɔ Yedaya wì si mbogo laga ka kan ma taga wo na, le wi yeɛra go ki yesinmɛ pi na. A Hashabiniya pinambyɔ Hatushi wì si kan ma taga le wo na.

¹¹ Harimu pinambyɔ Malikiya naa Pahati Mowabu pinambyɔ Hashubu poro la mbogo ki laga ka kan ma pinlɛ Yira sanŋgazo laga ki ni.

¹² Haloheshi pinambyɔ Shalumu ḥa wila pye Zheruzalemu ca kinda wi walaga nuŋgbɑ yegɛfɔ, a wo naa wi sumborombiile pe ni pè si mbogo laga ka kan ma taga poro na.

¹³ Hanuni naa Zanowa ca woolo pè si Gbunlundɛgɛ konɔ yeyɔngɔ ki gbegele. Paa ki kan maga koɔrɔ ti le, ma sɔgɔyaara konaa gbaseere le ki na. Mbe taga wa ko na, paa mbogo ka kan metere cenmɛ kaŋgurugo (500) fɔ ma saa gbɔn wa Kayege yeyɔngɔ ki na.

¹⁴ Erekabu pinambyɔ Malikiya ḥa wila pye Beti Hakereμu ca kinda wi yegɛfɔ, a wì si Kayege yeyɔngɔ ki gbegele. Wila ki kan maga koɔrɔ ti le, ma sɔgɔyaara konaa gbaseere le ki na.

¹⁵ Kɔli Hoze pinambyɔ Shalumu ḥa wila pye Mizipa ca kinda wi yegɛfɔ, a wì si Pulugo yeyɔngɔ ki gbegele. Wila ki kan maga gona wi biri, maga koɔrɔ ti le, ma sɔgɔyaara konaa

gbaseere le ki na. Kona mbogo ḥga kìla pye na kee wa Silowe pulugo ki yeri, wa wunlunaña wi nañgɔ̄ kɔ̄lɔ̄gɔ̄ ki tanla, a wì sigi kan fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa lugusara nda ti maa tinri na yiin wa Davidi ca ki ni ti na.

¹⁶ Na wìla tunngo pye ma taga wo na, wo lawi ḥa Azibuki pinambyɔ̄ Nehemi. Wìla pye Bèti Zuri ca kinda walaga ki yegɛfɔ̄. Wìla mbogo ki gbegele fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa Davidi wi gboolo lesaga ki yesinmɛ na, fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa tɔ̄nmɔ̄ wege ki na konaa wa malingbɔ̄onlɔ̄ kotogofennɛ pe go ki na.

¹⁷ A Levi setirige piile pèle si mbogo laga ka kan ma taga wo na. Poro la wèlè Bani pinambyɔ̄ Erehumu; a Hashabiya si tunngo pye ma taga wo na. Wo wìla pye Keyila ca kinda wi walaga nunjba yegɛfɔ̄.

¹⁸ Wa wo puŋgo na, Henadadi pinambyɔ̄ Bavayi ḥa wìla pye pe sefɔ̄ wì si kan ma taga wi na. Wìla pye Keyila ca kinda wi walaga nunjba yegɛfɔ̄.

¹⁹ A Zhozuwe pinambyɔ̄ Ezeri wì si tunngo pye ma taga le wo na. Wìla pye Mizipa cafɔ̄. Wìla mbogo ki laga ka yegɛ kan. Kila pye wa malingbɔ̄nyaara tègesaga ki yesinmɛ na fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa mbogo ki yenlɛ li na.

²⁰ Wa wo puŋgo na, a Zabayi pinambyɔ̄ Baruki wì si bala ma mbogo laga ka kan ma taga le wo na, maga lɛ le mbogo ki yenlɛ li na fɔ̄ ma saa gbɔ̄n wa saraga wɔ̄fennɛ to Eliyashibu wi go yeystoŋɔ̄ ki na.

²¹ Wa wo puŋgo na, Uri pinambyɔ̄ Meremɔ̄ti ḥa wìla pye Hakɔ̄zi pishyɛnwoo wì si mbogo laga

ka kan ma taga le wo na, maga le le Eliyashibu go yeyɔngɔ ki na fɔ ma saa gbɔn wa wi go ki kɔsaga ki na.

²² Saraga wɔfennɛ mbele pàa pye ma cɛn wa Zheruzalemu ca ki kannjara na lara ti ni, a poro si kan ma taga le wo na.

²³ Wa poro pungo na, a Benzhamɛ naa Hashubu pè si kan pe yɛɛra yinrɛ ti yesinmɛ na ma taga le pe na. A Maaseya pinambyɔ Azariya ḥa wìla pye Ananiya pishyɛnwoo wì si kan ma taga le pe na wa wi go ki yesinmɛ na.

²⁴ Wa wo pungo na, a Henadadi pinambyɔ Binuyi wì si mbogo laga ka kan ma taga le wi na, maga le le Azariya go ki na fɔ ma saa gbɔn wa mbogo ki yɛnle li na, wa logologo wi ni.

²⁵ A Uzayi pinambyɔ Palali wì si kan wa mbogo ki yɛnle lo naa sanŋgazo titɔnlɔwɔ wi yesinmɛ na, ma yɛgɛ wa wunlunaŋa go ki yeri, wa kaso go ki tanla. A Parewɔshi pinambyɔ Pedaya wì si mbogo laga ka kan ma taga le wo na.

²⁶ Netiniyɛnye[†] poro mbele pàa pye tunmby-eele wa shərigo gbɔgo ki ni pàa pye ma cɛn wa Ofeli tinndi wi na, a poro si mbogo ki kan fɔ ma saa gbɔn wa Tɔnmɔ yeyɔngɔ ki yesinmɛ na, ma wa yɔnlo yirisaga kɛɛ yeri konaa sanŋgazo titɔnlɔwɔ wi yesinmɛ na.

²⁷ A Tekowa ca fennɛ pè si mbogo laga ka kan ma taga le poro na, maga le le sanŋgazo gbɔɔ

[†] 3:26 3.26: **Netiniyɛnye:** Poro pàa pye na tɔnmɔ kori konaa na kanŋgire jaa na paan ti ni wa Yawe Yɛnŋɛle li shərigo gbɔgo ki ni. Pàa pye kulolo ma yiri cɛngelɛ kele yɛgɛ ni (Esidi 2.43).

titɔnlɔwɔ wi yɛsinmɛ pi na fɔ ma saa gbɔn wa
Ofeli tinndi mbogo ki na.

28 Maga le le Shɔnye yeyɔngɔ ki na, a saraga wɔfennɛ pè si mbogo laga ka kan ma kari, pe ni fuun nuŋgbɑ nuŋgbɑ pàa kan pe yinrɛ ti yɛsinmɛ na.

29 Wa poro puŋgo na, a Iméri pinambyɔ Zadɔki wì si mbogo laga ka kan ma taga poro na le wi yεera go ki yɛsinmɛ na. Shekaniya pinambyɔ Shemaya ḥa wìla pye yɔnlɔ yirisaga kɛs yeyɔngɔ ki kɔrɔsifɔ, a wì si mbogo laga ka kan ma taga wo na.

30 Wa poro puŋgo na, Shelemiya pinambyɔ Hananiya naa Zalafu pinambyɔ kɔgɔlɔni woo Hanuni wi ni, pè si mbogo laga ka kan ma taga poro na. A Berekiya pinambyɔ Meshulamu wì si mbogo laga ka kan ma taga le poro na, wa wi go ki yɛsinmɛ na.

31 Wa wo puŋgo na, Malikiya ḥa wìla pye tɛ gbɔnfennɛ wo wa, a wì si mbogo laga ka kan ma taga wo na, fɔ ma saa gbɔn wa Netiniyɛnye naa perefennɛ pe yinrɛ ti na, wa Mifikadi yeyɔngɔ ki yɛsinmɛ pi na, fɔ ma saa gbɔn wa sanŋgazo ḥa wa mbogo ki yɛnle li na wi na.

32 Mbogo ḥa kila pye sanŋgazo ḥa wa mbogo ki yɛnle li na wo naa Simbaala yeyɔngɔ ki sɔgɔwɔ pi ni, a tɛ gbɔnfennɛ poro naa perefennɛ pe ni, pè sigi mbogo ki kan.

*Zhufuye pe juguye pàa pye
naga jaa mbe pe tunŋgo
ki yerege*

³³ Naa Sanbala wìla kaa ki logo ma yo fō we yen na Zheruzalem ca mbogo ki kanni sanga ḥa ni, a kì suu mben, a wì si nawa ḥngban fō jēŋge. Kona, a wì nee tege Zhufuye pe na[†].

³⁴ Wila ki yo wi ca woolo poro naa Samari ca maliŋgbɔɔnlɔ̄ pe kan, ma yo fō: «Ki Zhufuye fanŋgəgə fenné mbele yeeen, yinji tunŋgo paa piin yeeen? Paa ki yaan ndee we yaa pe yaga pe pe tunŋgo ki kɔ konaa mbe saraga wɔ̄ pe Yenŋelɛ li yeri wi le? Pe mbe ya mbe mbogo ki kan mbege kɔ pilige nunjba wi le? Sinndεerɛ nda kasɔ̄n kiri sogo, a tì tɔ̄n wa taambugɔ̄ ki ni, poro mbe ya mberi yirige funwa na naa, mbe mbogo ki kan ti ni naa kε?»

³⁵ Amɔ̄ cенlɛ woolo naŋa Tobiya wìla pye le wi tanla, a wo sho fō: «Ye pe yaga pege kan san! Ali na tafɔ̄loyan ka yew mbe to pe sinndεerɛ mbogo ḥga ki na, ki yaa toori.»

³⁶ Kona, a mì sho fō: «E, we Yenŋelɛ, nunjbole jan ma logo we yeri, katugu pe yen na we tifaga. Pe yen na we tifaga yegɛ ḥga na, ki yaga ki tifagawa kala li sɔ̄ngɔ̄rɔ̄ poro yere jate pe na. Ma pe le tara ta yegɛ woolo kεε, pe pe koli pe kari pe ni kulolo tara ta yegɛ ni.

³⁷ Maga ka pe kajɔ̄gɔ̄ ki kala yaga pe na. Maga ka pe kapere ti kɔ̄ mberi wɔ̄ wa ma yegɛ sɔ̄gɔ̄wɔ̄, katugu woro mbele we yen na mbogo ki kanni pè we tεgεlε.»

³⁸ Kì pye ma, a wè si mbogo ki kan maga fili. Wàa ki wa maga yirige ma gbɔ̄n fō wa ki yagawa

---

[†] **3:33 3.33:** Yenŋelɛ senre sewεsε pele ni, ki sewε ḥa wi go tijεrε wogo pa ki ma lε le kono nafa ma yiri kε ma yiri taanri wolo li lesaga.

pi nandogomɔ, katugu leele pe ni fuun nuŋgbɑ
nuŋgbɑ pàa tunŋgo ki lɛ pe kotogo ki ni fuun ki
ni.

4

¹ Eεn fɔ, naa Sanbala, naa Tobiya, naa Larabuye, naa Amɔ cɛnle woolo poro naa Asidɔdi ca fennɛ pe ni pàa kaa ki logo sanga ɳa ni ma yo fɔ Zheruzalemu ca mbogo ki kanga ki yɛn na kee yɛgɛ, mbogo ki lara nda tì toori, a ti yɛn na tɔnni na kee, a pè si nawa ɳgbɑn fɔ jɛŋgɛ.

² A pe ni fuun pè si yɔn le mbe kari sa to Zheruzalemu ca ki na, jaŋgo mbege gbɔn mbege piri.

³ Kì pye ma, a wè si we Yɛnnɛlɛ li yɛnri, mɛɛ kɔrɔsiri pyefennɛ tegetɛgɛ paa laga ki kɔrɔsi sɔnlɔ naa yembine mbaa we go singi pe na.

⁴ Konaa ki ni fuun, Zhuda tara woolo pàa pye na yuun fɔ: «Mbele paa tunŋgo ki piin, pe fanŋga kila koo, ma si yala sinndeɛrɛ gbo-golosara ti yɛn ma lɛgɛ bere. We se ya mbege mbogo ɳga ki kan.»

⁵ We juguye poro na, pàa pye naga yuun ma yo fɔ pe yaa ka pan mbe gbɔn laga we sɔɔwɔ, we se ka pye ki jɛnme, we se ka yaraga ka yan, fɔ pe yaa ka pan mbe gbɔn laga mbe we gbo mbe tunŋgo ki yerege.

*Nehemi wìla maliŋgbɔnyaaara
kan tunmbyeele pe yeri*

⁶ Ma si yala Zhufuye mbele pàa pye ma cɛn wa we juguye pe ni, pàa pan pansaga kɛ ma pan ma

we kɔgɔri fɔ: «Yaga kannja kεs ɔga fuun na, pe yaa pan mbe to ye na.»

⁷ Ki kala na, mbogo kila pye ma were lara nda na, a mì si leeplele pele tegetegɛ wa ti puŋgo na, ma pinlɛ ti lara nda tila pye kpeŋgele ti ni. Mìla pe tegetegɛ seye seye, tokobiye, naa njaanra konaa sandira ni pe kεs.

⁸ Naa mìla kaa pe wele ma toro ma kɔ, a mì si legbɔɔlɔ, naa tara teele konaa leeplele sanmbala pe pye fɔ: «Yaga ka fyɛ pe yɛgɛ. Ye nawa to we Fɔ wi na, wo ɔna wì gbɔgɔ ma pye fyɛrɛ ni. Ye malaga ki gbɔn ye sefɛnnɛ, naa ye pinambiile, naa ye sumborombiile, naa ye jɛelɛ konaa ye yinrɛ ti kan.»

⁹ Naa we juguye pàa kaa ki logo ma yo fɔ pè we kɔgɔri, a Yenŋɛlɛ lì ɔga pàa kɔn mbe pye ki jɔgɔ, kona, a wè si sɔngɔrɔ ma saa na mbogo ki kanni, we ni fuun nunɔba nunɔba naa we tunŋgo.

¹⁰ Maga lɛ le ko pilige ko na, we woolo pe walaga la pye na tunŋgo piin, walaga sanŋga ko la pye ma gbegɛlɛ njaanra ni pe kεs, naa tugurɔn sigeyaara ni, naa sandira ni konaa malaga gbɔndeere ni pe na. Mbele pàa pye teele pàa pye ma yere wa Zhuda tara woolo pe ni fuun pe puŋgo na.

¹¹ Mbele pàa pye na mbogo ki waa konaa mbele pàa pye na tuguro ti lee nakoma nari tungu, pàa pye na tunŋgo ki piin kεs nunɔba ni, ma malingbɔnyaara ti yigi kεs sanŋga ki ni.

¹² Mbogo wafɛnnɛ pe ni fuun nunɔba nunɔba pàa pye pe tokobiye pe ni pè pɔpɔ wa pe senŋgele ke na nεs tunŋgo ki piin. Mbanлага winfɔ wìla pye ma yere le na tanla.

13 A mì sigi yo legbɔɔlɔ, naa teele konaa leele sanmbala pe kan fɔ: «Tunŋgo ki yɛn ma gbɔgɔ, ki fogo ki yɛn ma tɔnlɔ, we si yɛn ma yere mbogo ki tanla ma lalilali we yɛɛ ni.

14 Ki kala na, na yaga ka mbanлага winmɛ pi logo mbe ye ta laga n̄ga fuun ni, ye pan ye gbogolo laga we tanla. We Yenŋjelɛ li yaa malaga ki gbɔn we kan[†].»

15 Pa wàa pye na tunŋgo ki piin ki pyelɔmɔ mba pi na ma. We ni, walaga nunŋba la pye na tunŋgo piin njaanra ti ni pe kɛɛ, mbege le lalaaga ki na fɔ sa gbɔn wɔnŋgɔlɔ ke sa yiri yembine.

16 Ki wagati wi ni, mìla ki yo leeple pe kan naa ma yo fɔ pe ni fuun nunŋba nunŋba pe saa wɔnlɔ wa Zheruzalem̄ ca poro naa pe tunŋgo pyeyɛɛnle pe ni, jango yembine waa ca ki go singi, sɔnlɔ na we sila tunŋgo ki piin.

17 Mi naa na sefɛnne nambala pe ni, naa na tunmbyeele konaa laga kɔrɔsifɛnne mbele pàa pye na ni, we sila we yaripɔrɔ ti wɔ we yɛɛ na. We ni fuun nunŋba nunŋba we malingbɔnyaara to naa we tɔnmɔ po ce pìla pye we yerit[†].

5

*Nehemi wìla Zhufuye
pe kambasinnde ti yegɛ wɔ*

[†] **4:14 4.14:** Eki 14.14; 2 Sami 5.24; 2 Kuro 13.15   [†] **4:17 4.17:** Yenŋjelɛ senre sɛwɛɛle pele ni, pège yo wa ma yo fɔ: We ni fuun nunŋba nunŋba we malingbɔnyaara tìla pye we kɛɛ fɔ ndɛɛ na we kaa kee sa woli ko we mari tɛgɛ.

1 Ki wagati wi ni, a nambala pèle si yiri wa janwa wi ni poro naa pe jεεlε, nεε para pe sefennε Zhufuye pe na.

2 Pèle la pye na yuun fɔ: «Woro naa we pinambiile naa we sumborombiile wè lεgε. Waa jaa pe bile wa kan we yeri, jaŋgo waa kaa we ta we pɔgɔ.»

3 A pele nεε yuun fɔ: «Fun̄go sanga ni, we ma we kεεrε, naa we εεzεn kεεrε konaa we yinrε ti kan yεεrε jorowo na mbe bile ta mbaa kaa, puŋgo na mbe tɔnli taga wa peri sɔŋɔrɔ we na.»

4 Pèle yεgε la pye na yuun fɔ: «We daga mbe we kεεrε konaa we εεzεn kεεrε ti kan mbe penjara jin, puŋgo na mbe tɔnli taga wa peri sɔŋɔrɔ we na, jaŋgo mbe ta mbe wunlunanya wi lambo wi sara.»

5 Ma si yala woro naa we tara woolo pe ni we yεn cεnλε nun̄gba woolo. We piile poro naa pe piile pe ni pe yεn nun̄gba. Konaa ki ni fuun, wè jori fɔ na we pinambiile poro naa we sumborombiile pe kaan kulolo. We sumborombiile pèle pye kulolo mako. Fanŋga si koro we ni naa, katugu we kεεrε naa we εεzεn kεεrε tì pye pele woro.»

6 Naa mìla kaa pe jøløgɔ kala lo naa ki sεnre ti logo sanga ḥa ni, a na nawa pì si ḥgban fɔ jεŋgε.

7 A mì sigi kɔn maga tegε mbe sεn̄gbanra yo legbɔɔlɔ poro naa tara teele pe na. Mila pe pye fɔ: «Mεlε, a ye nεε ye sefennε pe jinni yaara ni nεε tɔnli jaa pe go na†?» Kì pye ma, a mì si finliwe gbɔɔ pa pye mbege kala li yεgε wɔ.

---

† 5:7 5.7: Eki 22.25; Levi 25.35-37; Dete 23.19-20

⁸ A mì si pe pye fɔ: «We mbe ya ḥga pye, wège pye ma we sefenné Zhufuye mbele pàa pe yee pere kulolo cengelé kele yegé yeri pe go sho. Koni yoro yere ye yen na ye sefenné pe pere. Ye si yen na pe pere yere we tara woolo poro yeri.» Eén fɔ, a pè si pyeri, pe sila na yon sogo?

⁹ Ko punjo na, a mì sho naa fɔ: «᠁ga ye yen na piin ki woro ma yon. Ye ja daga mbaa tanri mbaa fyé we Yennjelé li yegé, jango we juguye, poro mbele pe yen cengelé kele yegé woolo paga ka fere wa we na.

¹⁰ Mi fun, mi naa na sefenné pe ni, naa na tunmbyeele pe ni, wè pele jin penjara naa yarilire ni. Koni ye ti wege foggó ki kala yaga pe na.[†]

¹¹ Mila ye yenri fɔ ye pe kεεrε, naa pe εεzεn kεεrε, naa pe oliviye tire konaa pe yinrε ti sōngōrō pe na nala. Penjara, naa bile, naa duven fōnnjō konaa sinmε mba yè sho pe yeri ye tōnli, yeri sōngōrō pe na fun.»

¹² A pè silan yon sogo ma yo fɔ: «᠁ga mà yo, we yaa ki pye. We yaa ti ni fuun ti sōngōrō pe na. We se yaraga ka kpε sho pe yeri naa.» Kona, a mì si saraga wōfenné pe yeri, ma ti a leeple pè wugu pe yegé na mbe tanga sénrε nda pàa yo ti na.

¹³ Ko punjo na, a mì silan derigbogó jufa wi yangara ma sho fɔ: «Na lere ḥa fuun si tanga

---

[†] **5:10 5.10:** Moyisi lasiri wila ki naga ma yo lere si daga mbaa nii wi tara woo wa go na, mbaa wi yee yongó fyōnwō mba pì to wi tara woo wi na po kala na (Yuuro 119.36; Eza 56.9-12; 57.17; Zhere 6.13; 8.10; 22.13-17; Eze 22.12-13; 33.31). Naa Nehemi wila kaa ki wogo ki yan ma tara woolo pe na, a wì sho fo pe fyōnwō fenné pe fōrō ti kala yaga pe na.

wi sənyoro ti na, Yənəjələ ligi fō wi yangara ki yangaralɔmɔ mba pi na fun, mboo wɔ wa wi go woolo pe səgɔwɔ, wuu kɛs yaara ti la, wi kewaga mbe yiri.» A janwa wi ni fuun wì sho fō: «Anmiina.» A pè si Yawe Yənəjələ li sɔn. A leele pè si tanga ma yala pe sənyoro ti ni.

14 Maga le pilige ŋga ni wunlunaŋa wìla na tegə Zhuda kinda wi go na, ko kɔrɔ wo yen maga le wunlunaŋa Aritaserisəsi wi wunluwɔ pi yelə nafa wolo li na fō ma saa gbɔn pi yelə nafa ma yiri kɛ ma yiri shyen wolo li na, ki yegelə kɛ ma yiri shyen ke ni, nizara ŋa wi maa woo wunlunaŋa wi yeri, mi naa na sefennə pe ni we sila wa kpe shɔ leele pe yeri wi pye we yɔn suro.

15 Teele mbele pè keli ma cən na yegə, pàa pye na leele pe tege, na yaakara naa duvən shoo pe yeri konaa warifuwe pyɔ nafa shyenzhyen ni. Ki teele pe tunmbyeele pàa pe tegere ti ŋgbən leele pe na. Əen fō, mi wo na, Yənəjələ li yegə fyəre ti kala na, mi sigi wogo ŋga ka pye.

16 Əen fō, mi jate mì mbogo ki kanga tunŋgo ki pye. Na tunmbyeele pe ni fuun pàa tunŋgo ki pye. Wee kərə kpe lɔ lere yeri.

17 Mbe taga wa ko na, Zhufuye poro naa legbɔɔlɔ mbele pàa pye na nii wa na tabali wi na, pàa pye lere cənme naa nafa shyen ma yiri kɛ (150); poro la pye pe yε mbele pàa pye na yinrigi we kanŋgara na cəngelə ke ni na paan we kɔrɔgo pe ni.

18 Pilige nuŋgbə nuŋgbə pyew, napɔlɔ nuŋgbə wi ma yiri wa na yeri mbe gbo mbe sɔgɔ, naa simbaala jəmbələ kɔgɔlɔni konaa sannjəre ləgerə

ni. Piliye ke ke pyew, pàa pye na duven cènle legere gbegele na kan ma yala ña wìla daga wi ni. Konaa ki ni fuun, tasaga ñga kìla daga mbaa kaan tara ti to wi yeri, mi sila pye naga shoo leeble pe yeri, katugu mbogo tunñgo kìla pye ma gbogó leeble pe go na ma toro.

¹⁹ E, na Yenñele, jatere pye na na, ma kajenjé pye na kan, ñga fuun mì pye ki leeble mbele pe kan ki kala na.

6

Zhufuye pe juguye pàa yiri pe kɔrɔgɔ naa

¹ Kona, Sanbala, naa Tobiya, naa Larabuye na ña Geshemu konaa we juguye sanmbala pe ni pè sigi logo ma yo fò mì mbogo ki kan makò, fò ki lara nda tila toori ka sila koro wa naa. Ki sanga wi ni, yeyɔnrɔ koɔrɔ to ce tila koro mi sila le.

² Kona, a Sanbala naa Geshemu ni pè si tunñgo torogo wa na yeri mala pye ma yo fò mbe kari wa, mi naa poro ni, we sa we yee yan wa Kefirimu ca, wa Ono gbunlundege ki ni. Pàa pye naga jate mbe kapege pye na na.

³ Èen fò, a mì si pitunmbolo torogo wa pe yeri pe sa pe yon sogo pe yo fò: «Tunñgo gbogó yen na na mbe pye, ki kala na, mi se ya kari wa ye yerege ki na. Na mi ka yiri mbe kari wa ye yeri, pa tunñgo ki yaa yere.»

⁴ Èen fò, a pè sigi tunñgo nuñgba ki tun na yeri fò ma saa gbɔn tunsaga tijere. A mi fun mì si pe yon sogo ki sènre nuñgba nda ti ni.

5 Ki yɔnlɔ kaŋgurugo wolo li na, a Sanbala wì suu tunmbyee lefɔnɔjɔ wi torogo wa na yeri ki sɛnre nungba ti ni, sewɛ wà la pye wi kɛɛ ɲa wìla pye yenlege.

6 Kìla pye ma yɔnlɔgɔ wa ki sewɛ wi ni fɔ: «Pe yén naga yuun wa cengelé ɲgele kè ye maga ke sɔgɔwɔ, fɔ mboro naa Zhufuye pe ni yaa jaa mbe yiri mbe je wunlunaŋa wi na. A Geshɛmu fun wìgi wogo nungba ki yo maga filige na kan. Fɔ ko kì ti mà mbogo ki kan naa fɔnɔgɔ. Pe yere naga yuun fun fɔ maa jaa mbe pye pe wunlunaŋa.

7 Fɔ mà yere Yenjɛle yɔn sɛnre yofɛnnɛ pele wɔ pege yari wa Zheruzalemɛ ca ma wogo na, fɔ wunlunaŋa yén laga Zhuda tara. Koni ki sɛnre cɛnɛ nda ti se koro na tii gbɔn wa wunlunaŋa wi na. Ki kala na, ma pan we yee yan.»

8 Kona, a mì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Sɛnre nda maa yuun ta kpe woro wa kaselege. Mboro màri jate mari yo ma ye.»

9 Ki leeple mbele pe ni fuun pàa pye na jaa mbe we kan waa fyɛ. Pàa pye naga jate fɔ ki sɛnre ti yaa we wire ti fanla we na, mbe ti we tunŋgo ki yerege.

E, Yenjɛle, ki yaga ma fanŋga le na ni koni mbe tunŋgo pye!

10 Ko puŋgo na, pilige ka, Delaya pinambyɔ Shemaya ɲa wìla pye Metabeyɛli pishyɛnwoo, a mì si kari wi kɔrɔgɔ wa wi go. Mila saa wi ta wì go ki tɔn wi yee na. A wì silan pye fɔ: «Pan we kari wa Yenjɛle li go ki ni, wa shérigo gbɔgɔ ki laga kpoyi ki ni we sa we yee yan. We kɔrɔ ti tɔn

we yεε na, katugu leele pele yεn na jaa mbe pan mbɔɔn gbo. Pe yaa si pan mbɔɔn gbo yembinε.»

11 Έεn fɔ, a mì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Mi woro ko lere wo wa, nja wi ma fe. Lere wiwiin wi yεn paa mi yεn wi sa ye wa shεrigo gbɔgɔ ki ni, poo yaga yinwege na? Mi se ye wa fyew.»

12 A mì sigi wele maga yan fɔ Yεnjele lo ma làa wi tun na yeri, εεn fɔ Sanbala naa Tobiya poro pàa wi kan penjara ni, a wì si pan maga Yεnjele yɔn sεnre ti yo na wogo na.

13 Pàa ki penjara ti kan wi yeri, jaŋgo wi pan wilan pye mbe fyε, mbe ta mbe yεnle wi sεnyoro ti na, mbe kapege ka pye. Kona wi mbaa ko kala lo le mbanla mεgε ki jɔgɔ, mbe fεrε wa na na[†].

14 E, na Yεnjele, jatere pye Tobiya naa Sanbala pe na, ma pe sara ma yala pe kapyegele ke ni, ma jatere pye fun Yεnjele yɔn sεnre yofɔ jεle Nowadiya wi na konaa Yεnjele yɔn sεnre yofεnnε sanmbala pe na, poro mbele pàa pye na jaa mbanla pye mbaa fyε we.

15 Kì pye ma, mbogo ki kanga kìla kɔ Eluli[†] yenje ki pilige nafa ma yiri kangurugo wogo ki na. Pàa ki tunŋgo ki pye piliye nafa shyεn ma yiri kε ma yiri shyεn ni.

[†] **6:13 6.12-13:** Nga lasiri wì yo lere si daga mbe pye, naa Shemaya wìla pye na jaa Nehemi wigí pye, ko ki yεn naga nari ma yo Shemaya wi yεn Yεnjele yɔn sεnre yofɔ yagboyoo (Dete 13.3; 18.20; Ezra 8.19-20). [†] **6:15 6.15:** Eluli yenje ki ma saa to ma yala uti yenje naa sεpitamburu yenje ko ni. Mbogo ki kanga kìla kɔ yεlε cεnme tijere naa nafa shyεn ma yiri kangurugo (445) wolo lo ni, eluli yenje ki ni, na Zhezu Kirisi wi fa se.

16 Naa we juguye pe ni fuun konaa cengelə
ŋgele ke yen ma we maga, pàa kaa ki wogo ki
logo, a pè si fyε, ma fere sho fo jenje, katugu
pàa ki jen ma yo fo ki tunŋo kila pye ma yala
Yenŋele li nandanwa kala lo ni.

17 Ki wagati wi ni, Zhuda tara legboɔlo pèle la
pye na seweele torogi Tobiya wi kan, a wo fun
wila pele torogi pe kan.

18 Ko la pye ma, katugu Zhuda tara woolo
pe legere la wugu ma yon kan Tobiya wi yeri
mbe pye wi ni, mà jen wila pye Zhufuye naŋa
Ara wi pinambyo Shekaniya wi nafo. Tobiya wi
yεera pinambyo Yohana wila Berekiya pinambyo
Meshulamu wi sumborombyo wi pɔri wi jo.

19 Pè yere la pye na Tobiya wi metanga yinri
na yegε sɔgɔwɔ konaa na kee ma saa nala senre
yuun wi kan fun. Tobiya wila pye na seweele
torogi na kan, jango mbanla kan mbaa fyε.

7

Pàa pye na Zheruzalemu ca ki go singi

1 Naa mbogo kila kaa kan ma ko, a mi
sigi yeyɔnro kɔɔrɔ ti lele. A wè si yeyɔnro
kɔɔrifenne, naa yurukɔɔlo konaa Levi setirige
piile pe tegetegε wa pe tunndo ti na.

2 A mi si Zheruzalemu ca kagala ke go le na
nɔsepyo Hanani wo naa Hananiya pe kεε, wo ña
wila pye malaga sigego ki go na we, katugu wila
pye lesinŋε, na fyε Yenŋele li yegε ma we lelegere
na.

3 A mì sigi yo pe kan fō Zheruzalemu ca kōcōrō tii daga mbaa yengelē fō sa gbōn yōnlō ki sa njgbān. Yōnlōkōgō kōcōrō ti daga mbe tōnnōdō mbe sōgōsōgō sanni ye yōnrō kōrōsifennē pe sa tigi tunjōgo ki na paa kee. Zheruzalemu ca woolo paa ca ki kōrōsi paa ki waa paa pe yee kaan. Pele mbe yere wa ca ki kōrōsiri pyesara ti ni. Pele mbe yereyere wa pe yinre ti yesinmē na.

4 Zheruzalemu ca nawa pīla pye ma pyeele konaa ma gbōgō. Eén fō leeble pe sila pye ma legē wa ki ni, ki yinre ti sila si ta mbe kan naa fōnjōgō.

*Zhufuye kōngbanmbala mbele
pāa yiri wa kulowo pi ni
ma sōngōrō ma pan pe tara*

(Esidi 2.1-70)

5 Kona, a na Yenjēle lì sigi le wa na nawa fō mbe legbōcōlō, naa tara teele konaa leeble sanmbala pe yeri mbe pe gbogolo mbe pe jiri. Leeble mbele pāa keli ma yiri wa kulowo pi ni ma pan, pāa pe jiri ma pe mērē ti yōnlōgō sēwē ḥa ni, a mì suu yan. A mì si wele wa wi ni, maga yan wa fō:

6 Babilōni tara wunlunanja Nebukanezari wila Zhuda kinda woolo mbele koli ma kari pe ni wa kulowo pi ni, mbele pāa kaa sōngōrō ma yiri wa kulowo pi ni ma pan wa Zheruzalemu ca, wa Zhuda kinda wi ni, pe ni fuun nuñgba nuñgba wa pe cara ti ni, pe mērē ti nda:

7 Zorobabēli, naa Zhōzuwe, naa Nehemi, naa Azariya, naa Araamiya, naa Nahamani, naa Maridoshe, naa Bilishan, naa Misiperēti, naa

Bigivayi, naa Nehumu konaa Baana poro pàa pe yègè sin ma pan pe ni.

Izirayeli woolo nambala pe yɔn koyi ñga yeeen:

⁸ Parewɔshi setirige piile pàa pye lere waga shyen naa cènme naa nafa taanri ma yiri ke ma yiri shyen (2 172).

⁹ Shefatiya setirige piile pàa pye lere cènme taanri naa nafa taanri ma yiri ke ma yiri shyen (372).

¹⁰ Ara setirige piile pàa pye lere cènme kɔgɔlɔni naa nafa shyen ma yiri ke ma yiri shyen (652).

¹¹ Pahati Mowabu setirige piile, poro mbele pàa yiri wa Zhōzuwe naa Zhōwabu seye yi ni, pàa pye lere waga shyen naa cènme kɔlɔtaanri naa lere ke ma yiri kɔlɔtaanri (2 818).

¹² Elamu setirige piile pàa pye lere waga kele naa cènme shyen naa nafa shyen ma yiri ke ma yiri tijere (1 254).

¹³ Zatu setirige piile pàa pye lere cènme kɔlɔtaanri naa nafa shyen ma yiri kaŋgurugo (845).

¹⁴ Zakayi setirige piile pàa pye lere cènme kɔlɔshyen naa nafa taanri (760).

¹⁵ Binuyi setirige piile pàa pye lere cènme kɔgɔlɔni naa nafa shyen ma yiri kɔlɔtaanri (648).

¹⁶ Bebayi setirige piile pàa pye lere cènme kɔgɔlɔni naa nafa ma yiri kɔlɔtaanri (628).

¹⁷ Azigadi setirige piile pàa pye lere waga shyen naa cènme taanri naa nafa ma yiri shyen (2 322).

¹⁸ Adonikamu setirige piile pàa pye lere cènme kɔgɔlɔni naa nafa taanri ma yiri kɔlɔshyen (667).

¹⁹ Bigivayi setirige piile pàa pye lere waga shyen naa nafa taanri ma yiri kòlòshyen (2 067).

²⁰ Adini setirige piile pàa pye lere cènme kògòlòni naa nafa shyen ma yiri ke ma yiri kañgurugo (655).

²¹ Ateri setirige piile mbele pàa yiri wa Ezekiyasi sege ki ni, pàa pye lere nafa tijere ma yiri ke ma yiri kòlòtaanri.

²² Hashumu setirige piile pàa pye lere cènme taanri naa nafa ma yiri kòlòtaanri (328).

²³ Bezayi setirige piile pàa pye lere cènme taanri naa nafa ma yiri tijere (324).

²⁴ Harifu setirige piile pàa pye lere cènme naa ke ma yiri shyen (112).

²⁵ Gabawon ca woolo pàa pye lere nafa tijere ma yiri ke ma yiri kañgurugo.

²⁶ Betileemù ca woolo, naa Netofa ca woolo pàa pye lere cènme naa nafa tijere ma yiri kòlòtaanri (188).

²⁷ Anatòti ca woolo pàa pye lere cènme naa nafa ma yiri kòlòtaanri (128).

²⁸ Bèti Azimaveti ca woolo pàa pye lere nafa shyen ma yiri shyen.

²⁹ Kiri�ati Yeyarimu ca woolo, naa Kefira ca woolo konaa Beeròti ca woolo pàa pye lere cènme kòlòshyen naa nafa shyen ma yiri taanri (743).

³⁰ Arama ca woolo konaa Geba ca woolo pàa pye lere cènme kògòlòni naa nafa ma yiri nunjba (621).

³¹ Mikimashi ca woolo pàa pye lere cènme naa nafa ma yiri shyen (122).

³² Beteli ca woolo konaa Ayi ca woolo pàa pye lere cènme naa nafa ma yiri taanri (123).

³³ Nebo ca sanjga ki woolo pàa pye lere nafa shyen ma yiri ke ma yiri shyen.

³⁴ Elamu sanjja wi setirige piile pàa pye lere waga kele naa cènme shyen naa nafa shyen ma yiri ke ma yiri tijere (1 254).

³⁵ Harimu setirige piile pàa pye lere cènme taanri naa nafa (320).

³⁶ Zheriko ca woolo pàa pye lere cènme taanri naa nafa shyen ma yiri kaŋgurugo (345).

³⁷ Lodi ca, naa Hadidi ca konaa Ono ca woolo pàa pye lere cènme kɔlɔshyen naa nafa ma yiri nunjba (721).

³⁸ Senaa ca woolo pàa pye lere waga taanri naa cènme kɔlɔjere naa nafa ma yiri ke (3 930).

³⁹ Saraga wɔfenne mbele pàa pye Yedaya setirige piile, ma yiri wa Zhuzuwe sege ki ni, pàa pye lere cènme kɔlɔjere naa nafa taanri ma yiri ke ma yiri taanri (973).

⁴⁰ Iméri setirige piile pàa pye lere waga kele naa nafa shyen ma yiri ke ma yiri shyen (1 052).

⁴¹ Pashuri setirige piile pàa pye lere waga kele naa cènme shyen naa nafa shyen ma yiri kɔlɔshyen (1 247).

⁴² Harimu setirige piile pàa pye lere waga kele naa ke ma yiri kɔlɔshyen (1 017).

⁴³ Levi setirige piile mbele pàa pye Zhuzuwe, naa Kadimiyeli pe seye woolo ma yiri wa Hodiva setirige ki ni, pàa pye lere nafa taanri ma yiri ke ma yiri tijere.

44 Yurukcələ mbele pàa pye Asafu setirige piile, pàa pye lere cənmə naa nafa shyən ma yiri kələtaanri (148).

45 Yeyənrə kərəsifənnə mbele pàa pye Shalumu setirige piile, naa Ateri setirige piile, naa Talimə setirige piile, naa Akubu setirige piile, naa Hatita setirige piile konaa Shobayi setirige piile, pàa pye lere cənmə na nafa ma yiri ke ma yiri kələtaanri (138).

46 Netiniyənye poro la wələ Ziha setirige piile, naa Hasufa setirige piile, naa Tabahəti setirige piile,

47 naa Kerəsi setirige piile, naa Siya setirige piile, naa Padən setirige piile,

48 naa Lebana setirige piile, naa Hagaba setirige piile, naa Salimayı setirige piile,

49 naa Hana setirige piile, naa Gideli setirige piile, naa Gahari setirige piile,

50 naa Erewaya setirige piile, naa Erezən setirige piile, naa Nekoda setirige piile,

51 naa Gazamu setirige piile, naa Uza setirige piile, naa Paseya setirige piile,

52 naa Besayı setirige piile, naa Mewunimu setirige piile, naa Nefisimu setirige piile,

53 naa Bakibuki setirige piile, naa Hakufa setirige piile, naa Harihuri setirige piile,

54 naa Baziliti setirige piile, naa Mehida setirige piile, naa Harisha setirige piile,

55 naa Barikəsi setirige piile, naa Sisera setirige piile, naa Tama setirige piile,

56 naa Neziya setirige piile konaa Hatifa setirige piile pe ni.

⁵⁷ Salomɔ tunmbyeele pe setiriye piile poro la wɛlɛ Sotayi setirige piile, naa Sofereti setirige piile, naa Perida setirige piile,

⁵⁸ naa Yaala setirige piile, naa Darikɔn setirige piile, naa Gideli setirige piile,

⁵⁹ naa Shefatiya setirige piile, naa Hatili setirige piile, naa Pokereti Hazebayimu setirige piile konaa Amɔ setirige piile pe ni.

⁶⁰ Netiniyɛnye poro naa Salomɔ tunmbyeele pe setiriye piile pe ni fuun pàa pye lere cènme taanri naa nafa tijere ma yiri kɛ ma yiri shyen (392).

⁶¹ Leele mbele pàa yiri wa Teli Mela ca, naa Teli Harisha ca, naa Kerubu Adɔn ca konaa wa Iméri ca, poro mbele pe sila pe tɛleye setiriye yi jen konaa pe cengelɛ ke ni, mbege naga fɔ pe yɛn Izirayɛli woolo poro pele, pe mɛrɛ tori yɛen:

⁶² Delaya setirige piile, naa Tobiya setirige piile konaa Nekoda setirige piile. Pàa pye lere cènme kɔgɔlɔni naa nafa shyen ma yiri shyen (642).

⁶³ Saraga wɔfennɛ pèlɛ la pye ki cènlɔmɔ nuŋgbɑ pi na fun. Poro la wɛlɛ Hobaya setirige piile, naa Hakɔzi setirige piile konaa Barizilayi setirige piile. Ki Barizilayi wìla Galaadi tara fennɛ naŋa Barizilayi wi sumborombiile wa pɔri wì jɔ, kì pye ma, a pè sigi meŋɛ ki taga wi na.

⁶⁴ Pàa pe tɛleye setirige mɛrɛ sɛwɛ wi lagaja, pe sila wi yan. Kì pye ma, a pe nɛɛ pe jate fɔ pe yɛn fyɔŋgo ni; a pè si pe wɔ wa saraga wɔgɔtunŋɔ ki ni.

⁶⁵ A gboforoneri wì si pe pye ma yo fɔ paga kaa yaara nda ti yɛn kpoyi ti kaa, fɔ saraga wɔfɔ wa mbe ka sa ta wi Yɛnŋɛlɛ li yewe Urimu naa

Tumimu wi ni gbən, mbege kala li yegə jən[†].

⁶⁶ Izirayeli woolo mbele fuun pàa yiri wa kulowo pi ni ma pan, pàa pye lere waga nafa shyen ma yiri shyen naa cənme taanri naa nafa taanri (42 360).

⁶⁷ Pe sila pe kulonambala naa pe kulojaala poro jiri mbe pe pinle wa. Poro la pye lere waga kələshyən naa cənme taanri naa nafa ma yiri ke ma yiri kələshyən (7 337). Yurukɔɔlɔ nambala naa jeele la pye pe ni, pàa pye lere cənme shyen naa nafa shyen ma yiri kaŋgurugo (245). Shɔnye cənme kələshyən naa nafa ma yiri ke ma yiri kɔgɔlɔni (736) naa sofile worosoye cənme shyen naa nafa shyen ma yiri kaŋgurugo (245) la pye pe yeri,

⁶⁸ naa yɔngɔmeyə cənme tijerə naa nafa ma yiri ke ma yiri kaŋgurugo (435) ni konaa sofilele waga kɔgɔlɔni naa cənme kələshyən naa nafa (6 720) ni.

⁶⁹ Seye teele legere la yarikanra kan mbogo ki kanga wogo ki na. Gboforonəri wila te pyɔ waga kele (1 000) kan, naa wɔjɛŋgəle nafa shyen ma yiri ke konaa saraga wɔmɔ tunŋgo yaripɔrɔ cənme kaŋgurugo naa nafa ma yiri ke (530) ni.

⁷⁰ Seye teele pàa yarikanra nda kan tunŋgo ki wogo ki na, tila pye te pyɔ waga nafa (20 000) konaa warifuwe culo waga kele naa cənme (1 100) ni.

⁷¹ Izirayeli woolo sanmbala poro la te pyɔ waga nafa (20 000) kan, naa warifuwe culo waga kele (1 000) konaa saraga wɔfennɛ yaripɔrɔ nafa taanri ma yiri kələshyən ni.

[†] **7:65 7.65:** Eki 28.30; Dete 33.8

72 Kona saraga wɔfennɛ, naa Levi setirige piile, naa yeŋɔnṛɔ kɔrɔsifɛnnɛ, naa yurukɔɔlɔ, naa leele sanmbala pe ni, naa Netiniyɛnye konaan Izirayeli woolo pe ni fuun pe ni, pè si saa cɛn wa pe cara ti ni.

*Esidirasi wila Yenŋele li lasiri
sɛwɛ wi kara janwa wi kan*

Yele li yeŋge kɔlɔshyɛn wogo kìla gbɔn maga ta Izirayeli woolo pe cɛn wa pe cara ti ni mako.

8

1 Kona, laga ḥga ki yɛn wa Tɔnmɔ yeŋɔngɔ ki yɛgɛ, a janwa wi ni fuun wì si yɔn wa nujgbɑ ma saa pe yɛɛ gbogolo wa ki na. A pè sigi yo lasiri sɛwɛ jɛnfɔ Esidirasi wi kan ma yo wi pan Moyisi lasiri sɛwɛ wi ni, wo ḥna Yawe Yenŋele làa kan Izirayeli woolo pe yeri we.

2 Kona, yele li yeŋge kɔlɔshyɛn wogo ki pilige konjbanŋga ki na[†], Esidirasi we, wo ḥna wila pye fun saraga wɔfɔ wì si pan sɛwɛ wi ni janwa wi yɛgɛ sɔgɔwɔ, nambala naa jɛɛlɛ, konaan mbele fuun pe mbaa ya mbe sɛnre ti logo mberi kɔrɔ jɛn.

3 A wì si sɛwɛ wi kara pe kan maga lɛ pinliwɛ pi ni fɔ ma saa gbɔn yɔnlɔfugo ki na. Wila pye

---

[†] **8:2 8.2:** Yele li yeŋge kɔlɔshyɛn wogo ki pilige konjbanŋga ki na, ko yeŋge ko ki ma saa yala okitɔburu yeŋge ki ni. Wagati ḥna wì naga laga ki laga ḥga ki ni wi toronjɔlɔ, ki yele cɛnme tijɛrɛ naa nafa shyɛn ma yiri kaŋgurugo (445) wolo li ni, a pè si jɛn ma Zhezu Kirisi wi se. Nala ko pilige ko ki pan ma pye Zhufuye pe yeri yele li yeŋge ki pilige konjbanŋga ye. Ki feti pilige ki ka gbɔn pe ma mbaanra win ki nɔgɔ (Levi 23.24).

ma yere wa laga ɳga kila pye wa Tɔnmɔ yeyɔngɔ ki yεgε ki na, wa nambala, naa jεele konaa mbele fuun pe mbaa ya mbe sɛnre logo mberi kɔrɔ jɛn pe yεgε sɔgɔwɔ nari kara.

⁴ Pàa yeresaga ka gbegele tire ni ki kala li mεgε na. Pa lasiri sewε jɛnfo Esidirasi wìla pye ma lugu ma yere ki na. Matitiya, naa Shema, naa Anaya, naa Uri, naa Hilikiya konaa Maaseya poro la pye ma yere wi tanla wa wi kalige kεε ki na; Pedaya, naa Mishayeli, naa Malikiya, naa Hashumu, naa Hashibadana, naa Zakari konaa Meshulamu poro la pye ma yere wa wi kamεŋjε kεε ki na.

⁵ A Esidirasi wì si sewε wi yεnge janwa wi ni fuun wi yεgε na, katugu wìla pye ma yere yeresaga ki na leeble pe ni fuun pe go na. Naa wìla kaa sewε wi yεnge sanga ɳa ni, a leeble pe ni fuun pè si yiri ma yere.

⁶ A Esidirasi wì si Yawe Yεnŋεlε li sɔn, Yεnŋεlε ɳgbɔgɔ ye. Kona, a leeble pe ni fuun pè sigi shɔ mεε pe kεyεn yi yirige wa naayeri ma yo fɔ: «Anmiina, anmiina!» Ko pungo na, a pè si foli ma pe yεrε ti jiile wa tara Yawe Yεnŋεlε li yεgε sɔgɔwɔ mali gbɔgɔ.

⁷ Kona Zhuzuwe, naa Bani, naa Sherebiya, naa Yamini, naa Akubu, naa Shabetayi, naa Hodiya, naa Maaseya, naa Kelita, naa Azariya, naa Yozabadi, naa Hana, naa Pelaya konaa Levi setirige piile sanmbala pe ni, pe nεε lasiri sɛnre ti kɔrɔ wi yuun leeble pe kan, ma pe ta wa pe yeresara ti na.

⁸ Pàa pye na Yεnŋεlε li lasiri sewε sɛnre ti kara nari finligi na kee, nari kɔrɔ wi yuun, jaŋgo nda

pè kara leeple peri logo pe wali ti na.

⁹ Naa janwa wi ni fuun wìla kaa lasiri sewe senre ti logo paa ti kara, a pe ni fuun pe neε gbele. Kona Nehemi ḥa wìla pye gboforonéri wo naa Esidirasi ḥa wìla pye saraga wɔfɔ naa lasiri sewe jenfɔ konaa Levi setirige piile mbele pàa pye na leeple pe nari pe ni, pè si leeple pe pye fɔ: «Ki nala pilige ḥga ki yεn ma tεgε ki yε Yawe Yεnjele, we Yεnjele li kan. Ki kala na yaga ka yεgε san mbaa gbele.»

¹⁰ Ko pungo na, a Esidirasi wì si pe pye naa fɔ: «Yaa kee ye yinre ye sa yaakara jendé ka, ye sinme taan wɔ. Yaakara woro mbele yeri ma gbegεlε, ye ta kan pe yeri, katugu ki pilige ḥga ki yεn ma tεgε ki yε we Fɔ wo kan. Yaga ka pye yesanga ni, mà jen Yawe Yεnjele lì nayinme mba kan po pi yεn ye fanŋga ye.»

¹¹ Levi setirige piile pàa pye na leeple pe kotogo ki sogo pe na na yuun fɔ: «Ye pyeri, yaga ka yεgε san, katugu ki pilige ḥga ki yεn ma tεgε ki yε Yεnjele li kan.»

¹² Kona, a leeple pe ni fuun pè si kari pe yinre mbe sa li mbe wɔ, mbe yaakara kan fyɔnwɔ fennε pe yeri konaa mbe yɔgɔrimɔ gbɔɔ pye, katugu senre nda pàa kara mari yεgε yo pe kan, pàa ti logo.

Pàa Gbataala nɔgɔ feti wi pye

¹³ Pilige shyεn wogo ki na, a Izirayeli woolo seye teeple pe ni fuun, naa saraga wɔfennε pe ni konaa Levi setirige piile pe ni, pè si saa pe yεgε gbogolo wa lasiri sewe jenfɔ Esidirasi wi tanla, jaŋgo mbe lasiri sewe senre ti cancan jεŋgε.

14 Ki lasiri sewε ḥa Yawe Yenjεlε lāa kan Moyisi wi yeri, a wùu kan Izirayeli woolo pe yeri, a pè sigi yan ki yεn ma yɔnlɔgɔ wa wi ni fɔ feti ḥa wi maa piin yεlε li yεnge kɔlɔshyεn wogo ki ni wi nɔgɔ, Izirayeli woolo pe daga mbaa cεen gbataala nɔgɔ†.

15 Fɔ ki daga pege wogo ki yari cara ti ni fuun nunjba nunjba ti ni konaa wa Zheruzalemu ca mbe yo fɔ: «Ye yiri ye kari wa yanwira ti na, ye sa oliviye tire nda pè sanri ti njere ta kɔn ye pan ti ni, naa yan oliviye tire njere ta ni, naa miriti tipire njere ta ni, naa sεngεmbanra ni konaa tire nda tì fun ti njere ta ni, ye pan ye gbataala kan ti ni mbe yala ki yεn ma yɔnlɔgɔ yεgε ḥga na ki ni‡.»

16 Kona, a leeple pè si yiri ma kari ma saa tire njere ti kɔn ma pan ti ni, mεε gbataala kankan wa pe biriyinre ti go na, naa wa pe lara nawa, naa wa Yenjεlε li shεrigɔ gbɔgɔ londo ti ni, naa wa Tɔnmɔ yeyɔngɔ laga ki na konaa wa Efirayimu yeyɔngɔ laga ki na.

17 Leeple mbele fuun pàa yiri wa kulowo pi ni ma pan, pàa gbataala kan ma cεn wa ti ni. Maga le wa Nuni pinambyɔ Zhozuwe wi wagati wi na fɔ ma pan ma gbɔn ki pilige ki na, Izirayeli woolo pe sila ki feti cεnle wa pye mbe yan gbεn. Pàa yɔgɔri fɔ jεŋge.

18 Pàa pye na Yenjεlε li lasiri sεwε senre ti kara pilige nunjba nunjba pyew, maga le feti wi pilige kɔnjbanŋga ki na fɔ ma saa gbɔn pilige punjɔ wogo ki na. Pàa feti wi pye fɔ ma saa gbɔn

† **8:14 8.14:** Nɔmbu 29.12-39   † **8:15 8.15:** Levi 23.37-40

piliye kɔlɔshyɛn. Pilige kɔlɔtaanri wogo ki na, a pè si gbogolo ma Yenjɛle gbɔgɔ ma yala ki lasiri konɔ li ni†.

9

*Izirayeli woolo
pàa yere pe kapere ti na
mari yo Yenjɛle li kan*

¹ Kona ki yenje nunjba ki ni, ki pilige nafa ma yiri tijere wogo ki na, a Izirayeli woolo pè si gbogolo ma yenje le. Pàa jatere piriwɛn yaripɔrɔ le konaa ma tara wo pe yɛɛ na mbege naga fɔ pè pe yɛɛ tirige.

² Leele mbele pàa pye Izirayeli woolo piseele pè si laga mbele fuun pàa pye nambanmbala pe na ma cɛn pe yɛ. A pè sigi yo maga naga fɔ pè kapere pye poro naa pe tɛleye pe ni.

³ A pè si yiri ma yere ma koro wa pe yeresara, a pè Yawe Yenjɛle, pe Yenjɛle li lasiri sɛwɛ wi kara pe kan fɔ ma saa gbɔn leri taanri. Ko puŋgo na, a pè si leri taanri pye naa ma pe kapere ti yo, konaa ma fɔli Yawe Yenjɛle, pe Yenjɛle li yɛgɛ sɔgɔwɔ mali gbɔgɔ.

⁴ Kona, a Zhōzuwe, naa Bani, naa Kadimiyeli, naa Shebaniya, naa Buni, naa Sherebiya, naa Bani konaa Kenani pè si lugu ma yere wa yeresaga ɳga pàa gbegele Levi setirige piile pe kan ki na, ma gbele ɳgbanga ma Yawe Yenjɛle, pe Yenjɛle li yɛnri.

⁵ Ko puŋgo na, Levi setirige piile wele, Zhōzuwe, naa Kadimiyeli, naa Bani, naa

---

† 8:18 8.18: Dete 31.10-11

Hashabiniya, naa Sherebiya, naa Hodiya, naa Shebaniya konaa Petaya pè sho fɔ: «Ye yiri ye yere, yaa Yawe Yenjelé, ye Yenjelé li sɔnni wagati wi ni fuun konaa sanga pyew.»

*Levi setirige piile
pàa Yenjelé li yenri*

Yawe Yenjelé, ti leeble paa ma mege ñga kì gbogó
ki sɔnni,
ko ñga kì gbogó ma wé duwaw wi ni fuun naa
sɔnmɔ pi ni fuun pi na we.

⁶ Mboro nuñgba ma yen Yawe Yenjelé le.
Mboro mà naayeri wo naa wi gbemé pi ni fuun
pi da, ma wɔnñgɔlɔ ke da.

Mà tara to naa yaara nda fuun ti yen laga ti ni ti
da,
naa kɔgoje wo naa wi nawa yaara ti ni fuun ti ni.
Mboro ma maa yinwege ki kaan ki yaara ti ni
fuun ti yeri.

Naayeri fanñga yaara ti maa fɔli ma yegé sɔgɔwo
nɔɔ gbogo.

⁷ Yawe Yenjelé, mboro mà Abiramu wi wɔ.
Mboro mà wi yirige wa Uri ca, wa Kalide tara,
màa wi mege ki taga naa yinri Abrahamu[†].

⁸ Màa ki yan fɔ wi yen ma sin wa wi kotogo ki
na ma ni;
kì pye ma, a mà si yɔn finliwé le wi ni
mbe Kana tara fenné, naa Hëti cénlé woolo, naa
Amɔri cénlé woolo,
naa Perezi cénlé woolo, naa Zhebusi cénlé woolo
konaa Girigasi cénlé woolo pe tara ti kan
wi setirige piile pe yeri[†].

† 9:7 9.7: Zhene 11.31-32; 12.1; 17.5   † 9:8 9.8: Zhene 15.18-21

A mòc senyoro ti tanga mari yon fili, katugu ma yen sinjé.

⁹ Maa we teleye pe jolögö ki yan wa Ezhipiti tara.

Maa pe gbeere ti logo wa Kogöje yees wi yon na[†].

¹⁰ Maa kacen kagala naa kagbögölo pye Farawon wi na,

naa wi legbögölo pe ni fuun pe na

konaa wi tara woolo pe ni fuun pe na,

katugu wa pe yees gbögöwö pi ni paa we teleye pe jolo yegé nga na màga jen.

Kona, a mà si ti a ma mege kì yiri jengé fō ma pan ma gbón nala[†].

¹¹ Maa kogöje tönmö pi kòn shyen wa we teleye pe yegé,

a pè tanga ma toro tawara na wa wi nandogomo.

Èen fō mbele paa taga pe na na pe puro,

màa pe jaanri wa kogöje wi latijugo ki ni

paa yegé nga na sinndelége ma kaa tigi tönjgböö nogö we[†].

¹² Yonlo na, màa pye na pe yegé sinni kambaaga titönögö yerege ka ni,

yembine na pe yegé sinni kasön titönögö yerege ka ni

na yanwa yinrigi pe kan wa konö na pe mbaa li li ni[†].

¹³ Maa tigi wa Sinayi yanwiga ki na.

Maa koro wa naayeri ma para pe ni.

Maa kakonndegengéle sinjengele kan pe yeri,

naa lasiri senre nda ti yen kaselege woro,

naa kondengengéle ni konaa ñgasegele tiyongölo ni.

[†] **9:9 9.9:** Eki 3.7; 14.10-12   [†] **9:10 9.10:** Eki 7.3-12.32   [†] **9:11**

9.11: Eki 14.21-29; 15.4-5   [†] **9:12 9.12:** Eki 13.21; 14.19

¹⁴ Mὰa pe naga ma cεnpiligeckpoyi ki wogo ki ni.
Mὰa ɳgasegele, naa kondεgeŋgele konaa lasiri
kan pe yeri ma tunmbyee Moyisi wi yɔn[†].

¹⁵ Sanga ɳa ni fungo kìla pe yigi,
mὰa yaakara kan pe yeri ma yiri wa yεnŋeļe na
ma pe fungo ki ko.

Sanga ɳa ni wɔgo kìla pe yigi,
mὰa ti a tɔnmɔ janri ma yiri wa walaga ki ni ma
pe wɔgo ki ko.

Tara nda mὰa wugu pe kan ti wogo na, mbe kan
pe yeri,

mὰa ki yo pe kan fɔ pe sa ye wa peri shɔ peri ta[†].

¹⁶ Σen fɔ poro wele, we tεleye wele,
pàa pe yεe gbɔgɔ, ma pe yεe pye nuŋgbongbanla
fennε.

Pe sila tanga ma ɳgasegele ke na.

¹⁷ Pàa je mbe logo ma yeri, ma fεgε kagbɔgɔlɔ
ŋgele mὰa pye pe kan ke na.

Pàa pe yεe pye nuŋgbongbanla fennε,
ma yiri ma je fɔ pe yεn na to wa jaa mbe tεgε pe
yεe go na, mbe sɔngɔrɔ wa pe kulowo pi
ni wa Ezhipiti tara.

Σen fɔ mboro wo na, ma yεn Yεnŋeļe na li maa
leele kala yari.

Ma yεn yinriwε tafɔ ma pye yuŋgbɔgɔrɔ tafɔ.
Maa nawa ɳgban jaga jaga, ma kagbaraga kì
gbɔgɔ.

Ki kala na, ma sila je pe na[†].

¹⁸ Ali sanga ɳa ni pàa tugurɔn ti yan ma napige
yanlegε ki gbegele pe yεe kan,

[†] **9:14 9.13-14:** Eki 19-23   [†] **9:15 9.15:** Eki 16.14-15; 17.1-7; Dete
1.21   [†] **9:17 9.16-17:** Nɔmbu 14.1-14; Dete 1.26-33

ma yo fɔ: «We Yenjelé li na,
lo na lì we yirige wa Ezhipiti tara!»
Pàa ki pye ma, ma kapegbɔrɔ pye ma na†.
19 Mboro wo na, wa ma yinriwé tawa gbɔɔ pi ni,
ma sila laga pe na wa gbinri wi ni.
Kambaaga titɔnlɔgɔ yerege kila pye na pe yegɛ
          sinni na konɔ li nari pe na yɔnlɔ na,
ki sila pe yegɛ sinmɛ pi yaga.
Yembine, kason titɔnlɔgɔ yerege kila koro na
          yanwa yinrigi pe kan
wa konɔ na pe mbaa le li ni†.
20 Màa ma yinne jenne li kan pe yeri,
janjgo paa kagala kɔrɔ jenni.
Ma sila je mbaa manɛ wi kaan pe yeri paa kaa.
Màa tɔnmo kan pe yeri ma pe wɔgɔ ki kɔ.
21 Yele nafa shyɛn na pàa pye wa gbinri wi ni li
          ni, màa pe kala li yɔn pe kan.
Pe sila yaraga ka kpɛ la.
Pe yaripɔrɔ ti sila le mbe kɔonlɔ, pe tɔɔrɔ ti sila
          tinndi pe na†.
22 Màa ti a pè ya wunluwɔ tara lɛgɛre naa cengelé
          ni.
A mà si ki woolo pe tara ti kan pe yeri peri yɛɛlɛ
          pe yɛɛ na,
fɔ ma saa gbɔn wa ti kɔngɔlɔ ke na.
Pàa Eshibɔn ca wunlunaŋa Sihɔn wi tara
to naa Bazan tara wunlunaŋa Ògi wi tara ti shɔ
          mari ta†.
23 Màa setirige piile lɛgɛre kan pe yeri paa
          naayeri wɔnnɔgɔlɔ ke yɛn.

† **9:18 9.18:** Eki 32.1-6   † **9:19 9.19:** Nɔmbu 9.15-23; Dete 8.2-4† **9:21 9.21:** Dete 2.7; 8.4; 29.5   † **9:22 9.22:** Nɔmbu 21.21-35

Tara nda màa yo pe t^{ele}ye pe sari sh^o peri ta,
màa kari pe ni wa ti ni[†].

²⁴ Pe setirige piile pàa saa ye wa ti ni mari sh^o
mari ta.

Kona mbele pàa pye ma c^{en} wa tara ti ni, Kana
tara fenn^e wele,

a mà si ki Kana tara fenn^e pe go sogo pe kan,
ma pe le pe k^{ee},

ma pinl^e ki tara ti wunlumbolo konaa ki tara
woolo pe ni,

jan^{go} ki ka pe ndanla pe pe yigi y^{eg}e ñga na, pe
pe yigi ma[†].

²⁵ Cara nda pè malaga sigemboro kan mari maga,
pàa ti sh^o mari ta konaa tara nda ti y^{en} tanra ti
ni.

Yinr^e nda tⁱla pye ma yin yarijende c^{en}l^e pyew
ta ni,

pàa ti sh^o mari ta,

naa t^{on}m^o were ni nda pàa w^o mak^o,

naa e^{re}zen keere ni, naa oliviye tire keere ni
konaa tire nda ti maa seni ti legere ni.

Ma kajen^{ge} gbog^o ki kala na, pè li ma tin, f^o ma
tugb^{el}o;

pàa pye na pe yinwege ki piin wa tanwa pi ni[†].

²⁶ E^{en} f^o pe sila logo ma yeri, pàa yiri ma je ma
na.

Pàa pu^{ng}o le ma lasiri wi ni.

Ma y^{on} senre yofenn^e mbele pàa pye na pe
ñgbanga ma yo pe s^{on}g^{or}o ma k^{or}g^o pàa
pe gbo.

Pàa kapegb^{or}o pye ma na.

[†] **9:23 9.23:** Zhen^e 15.5; 22.17; Zh^{ozu} 3.14-17   [†] **9:24 9.24:**

Zh^{ozu} 11.23   [†] **9:25 9.25:** Dete 6.10-12; 8.7; Zh^{ozu} 24.13

27 Kì pye ma, a mà si pe le pe juguye pe kεε,
a pè pe jɔlo jεŋgε.

Σεn fɔ ma pe ta wa pe jɔlɔgɔ ki ni,
pàa gbele mɔɔ yeri ma pe saga.

Mboro wo na, mɔɔ ta wa naayeri, wa yεnŋεlε na,
màa pe gbelege ki logo.

Wa ma yinriwε tawa gbɔɔ pi ni, a mà si shɔfennε
torogo,

a pè pan ma pe shɔ pe juguye pe kεε.

28 Σεn fɔ naa pàa kaa wogosaga ta,
a pè sigi le naa na kapege piin ma yεgε sɔgɔwɔ.
Kona, a mà si pe le naa pe juguye pe kεε,
a pè pe jɔlo.

Σεn fɔ, a pè si gbele mɔɔ yeri naa fɔnŋɔ ma pe
sagā.

Mboro wo na, mɔɔ ta wa naayeri, wa yεnŋεlε na,
a mà si pe gbelege ki logo.

Wa ma yinriwε tawa gbɔɔ pi ni, màa pe shɔ
shɔsaga legere na†.

29 A mà si pe ŋgbanga ma yo pe sɔngɔrɔ pe pan
paa tanri ma lasiri wi na.

Σεn fɔ pàa pe yεε gbɔgɔ, pe sila yεnlε mbɔɔn
ŋgasegele senre ti logo.

Pàa ma kakɔnndegeŋgεlε ke jɔgɔ,
ma sigi ta koro ke ma yinwege kan mbele pe maa
tanri ke na pe yeri.

Pàa yiri ma je ma pe yεε pye nuŋgbɔŋgbanla
fennε,

pe sila yεnlε mbe logo†.

30 MÀa pe kala li kun ma yεε ni yεgεlε legere ni.
MÀa ma yinne li le ma yɔn senre yofennε pe ni,

† 9:28 9.26-28: Kiti 6.3-6 † 9:29 9.29: Levi 18.5

a poro pe yeri.

Σεν fō pe sila nungbolo jan mbe logo.

Kona, a mà si pe le cengelē kele yegē kεε[†].

31 Σεν fō, konaa ki ni fuun, wa ma yinriwē tawa
gbōc pi ni,

ma sila pe tōngō mbe pe kō pew,

ma sila si je pe na,

katugu ma yen Yenjelē na li maa yinmē kaan
kona na leele yinriwē taa.

32 Koni, we Yenjelē, Yenjelē ḥgbōgō, yawa yen
ma ni,

a mà pye fyereyaraga.

Mà koro sinjē wa ma yon finliwē pi ni konaa ma
koro na kajejēge piin we kan;

jōlōgō ḥga kì we ta,

woro naa we wunlumbolo, naa we tara teele,

naa we saraga wōfennē, naa we Yenjelē yon
sənre yofennē,

naa we tēleye konaa tara woolo pe ni fuun pe ni,
maga lē wa Asiri tara wunlumbolo pe wagati wi

na fō ma pan ma gbōn nala,

maga ka ki jōlōgō ki jate kala jεelε[†].

33 Kala na fuun màa ti, a lì we ta,

tanga yen ma yeri ki wogo ki ni fuun ki ni,

katugu ma yen sənre nungba yofō.

Σεν fō woro wo na, wè kapege pye.

34 We wunlumbolo, naa we tara teele,

naa we saraga wōfennē konaa we tēleye pe ni,

pe sila tanga ma lasiri wi na;

pe sila ma ḥgasegele ke yigi,

† 9:30 9.30: 2 Wunlu 17.13-18; 2 Kuro 36.15-21 † 9:32 9.32: 2

Wunlu 15.19,29; 17.3-6; 18.9,13; 24.10-17; 25.1-22; Esidi 4.1-7

yerewe senre nda màa yo pe kan pe sila ti logo.
35 Sanga ḥja ni pàa pye wa pe wunluwo tara ti ni,
 màa kajεŋge gbɔgɔ̄ pye pe kan,
 ma pe ta pàa pye na yɔgɔri wa ki kajεŋge ki ni,
 konaa tara gbende tanra nda màa kan pe yeri,
 ma pe ta wa ki tara ti ni,
 pe sila ma gbɔgɔ̄,
 pe sila si laga pe kapyere tijangara ti na.

36 Nala, we mbele wè pye kulolo.
 Tara nda màa kan we teleye pe yeri,
 janjo paa ti kere yarilire naa ti yarijendε ti kaa,
 wè pye kulolo laga ti ni.

37 Wunlumbolo mbele mà we le pe kεε,
 we kapere ti kala na,
 poro pe yεn na ki tara ti yarilire legere ti tɔnli wi
 nii.

Pe yεn na we piin yεgε ḥja na kì pe ndanla,
 ma pinlε we yaayoro ti ni.
 We yεn jɔlɔgɔ̄ na.

10

Leele pàa yere ki yerewe mbaa tanri lasiri wi na

1 Kagala ḥjele fuun kè we ta ke kala na,
 wègε kɔn maga tεgε maga ḥgbani, maga senre ti
 yɔnlɔgɔ̄ sewε na. We tara teele, poro naa Levi
 setirige piile mbele laga we sɔgɔwɔ̄ konaa we
 saraga wɔfennε pe ni fuun pè pe kεε yɔnlɔ taga
 ki sewε wi na.

2 Leele mbele pàa pe kεε yɔnlɔ li taga ki sewε
 wi na, pe mεrε to lari nda: Hakaliya pinambyɔ̄
 Nehemi ḥja wìla pye gboforoneri, naa Sedesiysi,

3 naa Seraya, naa Azariya, naa Zheremi,

- ⁴ naa Pashuri, naa Amariya, naa Malikiya,
⁵ naa Hatushi, naa Shebaniya, naa Maluki,
⁶ naa Harimu, naa Meremōti, naa Abidiyasi,
⁷ naa Daniyeli, naa Gineton, naa Baruki,
⁸ naa Meshulamu, naa Abiya, naa Miyamini,
⁹ naa Maaziya, naa Biligayi konaa Shemaya.

Poro pàa pye saraga wɔfenné wele.

¹⁰ Mbele pàa pye Levi setirige piile poro welé Azaniya pinambyo Zhozuwe, naa Binuyi ma yiri wa Henadadi setirige ki ni, naa Kadimiyeli,

¹¹ naa pe sefenné Shebaniya, naa Hodiya, naa Kelita, naa Pelaya, naa Hana,

¹² naa Mika, naa Erehobu, naa Hashabiya,

¹³ naa Zakuri, naa Sherebiya, naa Shebaniya,

¹⁴ naa Hodiya, naa Bani konaa Beninu.

¹⁵ Tara teele mbele pàa pe kεε yɔnlɔ li taga sewε wi na poro la welé Parewoshi, naa Pahati Mowabu, naa Elamu, naa Zatu, naa Bani,

¹⁶ naa Buni, naa Azigadi, naa Bebayi,

¹⁷ naa Adoniya, naa Bigivayi, naa Adini,

¹⁸ naa Ateri, naa Ezekiyasi, naa Azuri,

¹⁹ naa Hodiya, naa Hashumu, naa Bezayi,

²⁰ naa Harifu, naa Anatɔti, naa Nebayi,

²¹ naa Magipiyashi, naa Meshulamu, naa Heziri,

²² naa Meshezabeyeli, naa Zadoki, naa Yaduwa,

²³ naa Pelatiya, naa Hana, naa Anaya,

²⁴ naa Oze, naa Hananiya, naa Hashubu,

²⁵ naa Haloheshi, naa Piliha, naa Shobeki,

²⁶ naa Erehumu, naa Hashabina, naa Maaseya,

²⁷ naa Ahiya, naa Hana, naa Ana,

²⁸ naa Maluki, naa Harimu konaa Baana.

29 Mbe taga wa poro na, Izirayeli woolo sambala, naa saraga wøfenne pele ni, naa Levi setirige piile pele ni, naa yeycnø kørøsifenne, naa yurukøølø, naa Netiniyønye konaa leele mbele fuun pàa laga tara sannda ti cengelø ke na ma mara Yønnøls li lasiri wi na, naa pe jøelø, naa pe pinambiile, naa pe sumborombiile, mbele fuun pàa jilige konaa ma kala jøn,

30 pàa taga pe sefønne mbele pàa pye na jate pe ni ma wø pe na. Pàa yøn følo le ma wugu ma taga wa mbaa tanri Yønnøls li lasiri wi na, wo ña làa kan li tunmbyee Moyisi wi yeri, a wùu kan pe yeri we; konaa pàa yo fun fø pe yaa Yawe Yønnøls, we Fø we, wi ñgasegele ke ni fuun ke yigi mbaa tanri ke na, naa wi kakønnndegøngøle konaa wi kondøngøle ke ni.

31 Pàa yo naa fø: «Wè yøn følo le fø we saa we sumborombiile pe kaan cengelø kele yøge woolo yeri paa pe pori, we se sila pe sumborombiile pele kaan we pinambiile pe yeri paa pe pori pe jøelø[†].

32 «Na ki cengelø woolo paga pan pe yaripøere ti ni, nakoma yarilire cønle nda fuun ni mbe pan mberi pøre cønpilige ni nakoma shøregø feti pilige ni[†], we se lø pe yeri. Yøle køløshyen køløshyen pyew, we yaa tara ti yaga ti wogo yøle køløshyen wolo li ni[†].

33 «Wège ñgbøn we yøe na ma ñgasele tøgø fø we yaa la warifuwe giramu tijøre tijøre kaan

---

[†] **10:31 10.31:** Eki 34.15-16; Dete 7.3   [†] **10:32 10.32:** Yaripøere nda ti senre tì yo to wogo ko na, ye wele wa Eki 20.8-11; Dete 5.12-15lara ti ni.   [†] **10:32 10.32:** Wogoyøle senre yeri wele wa Eki 23.10-11; Levi 25.1-7; Dete 15.1-2.

yεlε nuŋba nuŋba pyew we Yεnŋεlε li shεrigo gbɔgɔ tunndo ti wogo na[†];

³⁴ jaŋgo mbaa buru ɳa wi ma kan Yεnŋεlε yeri wi gbegele, naa muwe saraga konaa saraga sogowogo ɳga ki maa woo pilige pyew ki ni, naa saraga ɳga ki maa woo cεnpilige ki na, naa yεvɔnnɔ fεti piliye yi na, naa fεti piliye sannya yi na, naa yarikanra nda tì tεgε ti yε Yεnŋεlε kan ti ni, naa saara nda ti ma wɔ mbe Izirayεli woolo pe kapere ti kala yagawa ja ti ni konaa tunŋo ɳga fuun ki maa piin wa we Yεnŋεlε li shεrigo gbɔgɔ ki ni, we yaa la ki warifuwe wi kaan ko kala na.

³⁵ Woro saraga wɔfennε, naa Levi setirige piile konaa leele sanmbala pe ni, wàa pεtε gbɔn mbe ta mbege jεn wagati ɳa ni we seye yi nuŋba nuŋba pyew yi daga mbaa paan yεlε pyew kanŋgire ni yarikanra wa Yawe Yεnŋεlε li shεrigo gbɔgɔ ki ni, mbaa ti sori wa Yawe Yεnŋεlε, we Yεnŋεlε li saraga wɔsaga ki na, paa yεgε ɳga na ki yεn ma yɔnlɔgɔ wa lasiri sewε wi ni we.

³⁶ «Wège yɔn fɔlɔ lε mbaa paan we kεεrε yarilire fɔnnɔ kongbannda ti ni konaa we tige pire kongbannda ti ni fuun ti ni wa Yawe Yεnŋεlε li shεrigo gbɔgɔ ki ni[†].

³⁷ «We yaa la paan we pinambile kongbanmbala pe ni wa we Yεnŋεlε li shεrigo gbɔgɔ ki ni konaa we yaayoro ti pinambire kongbannda ti ni, paa yεgε ɳga na ki yεn ma yɔnlɔgɔ wa lasiri sewε wi ni we; konaa mbaa

---

† **10:33 10.33:** Eki 30.11-16   † **10:36 10.36:** Eki 23.19; 34.26;
Dete 26.2

paan we nεrε, naa simbaala konaa sikaala pe pinambire kongbannda ti ni saraga wɔfennε pe kan, poro mbele pe yεn na tunŋgo piin wa shεrigo gbøgø ki ni we[†].

38 «We yaa la paan we yarilire fɔnndo kongbannda ti muwε pi ni, naa yarikanra nda we ma lagala we yarilire ti na, naa we tige pire ti ni fuun ta ni, naa we duven fɔnŋɔ konaa we sinmε pi ni saraga wɔfennε pe kan wa we Yεnŋεle li shεrigo gbøgø ki yumbiile pe ni.

«We yaa la we kεεrε yarilire ti yaga wi kaan Levi setirige piile pe yeri. We yεn ma cεn cara nda fuun ni na fali, Levi setirige piile poro jate poro pe yaa la kee saa ki yaga wi shoo we yeri wa ki cara ti ni[†].

39 Na Levi setirige piile pe kaa kee saa yaga wi shoo sanga ḥa ni, saraga wɔfɔ ḥa wi yεn Aron setirige pyɔ wa daga mbe pinlε pe ni. Na paga yaga wi shɔ, Levi setirige piile pe daga mbe yaga wi yaga wɔ mbe kari wi ni wa we Yεnŋεle li shεrigo gbøgø ki ni, wa yarijɛnde tegesara ti ni[†].

40 Katugu Izirayeli woolo naa Levi setirige piile pe ni, pe daga mbaa paan pe bile yarikanra, naa pe duven fɔnŋɔ yarikanga konaa pe sinmε yarikanra ti ni wa ki yarijɛnde tegesara ti ni. Laga kpoyi ki yaapire ti yεn ma tege wa ki yumbiile pe ni fun. Saraga wɔfennε mbele pe maa saraga wɔgɔtunŋgo ki piin, naa yeyɔngɔ kɔrɔsifennε konaa yurukɔɔlɔ pe ni pa pe maa cεen wa ki yumbiile pe ni.

[†] **10:37 10.37:** Eki 13.2   [†] **10:38 10.38:** Nɔmbu 18.21   [†] **10:39 10.39:** Nɔmbu 18.26

«Ki pyeləmə pi na ma, we se we Yenjəle li shərigo gbəgə ki yigi sambalawa ni.»

11

*Zhufuye mbele pàa pan ma cən
wa Zheruzalemu ca
(1 Kuro 9.3-17)*

¹ Kona, a tara ti teele pè si saa cən wa Zheruzalemu ca. Leele sanmbala, a poro si pete gbən ma leele nuŋgbə nuŋgbə wɔwɔ leele kε kε tegesaga nuŋgbə nuŋgbə pyew ki ni, poro mbe sa cən wa Zheruzalemu ca, ko ɳga ki yen kpoyi we. Leele kələjəre kələjəre sanmbala poro mbe sa cən wa cara sannda ti ni.

² Leele mbele pàa ki wɔ pe yee nawa mbe sa cən wa Zheruzalemu ca, a janwa wì si duwaw pye pe kan.

³ Izirayeli woolo, naa saraga wɔfennə, naa Levi setirige piile, naa Netiniyenyə, konaa Salomɔ tunmbyeele pe setirige piile pe ni, pè si saa cən wa Zhuda tara cara ti ni. Pe ni fuun nuŋgbə nuŋgbə pàa saa cən wa tara lara nda pàa ta kɔrɔgɔ ti ni, wa pe yeeera cara ti ni. Kinda teele mbele pàa saa cən wa Zheruzalemu ca poro la wəle yeeen[†].

⁴ Zhuda cənlə woolo naa Benzhamə cənlə woolo pèle la saa cən wa Zheruzalemu ca. Zhuda cənlə woolo mbele pàa saa cən wa pe mərə ti nda: Oziyasi pinambyɔ Ataya. Ataya to wo lawi ɳja Zakari. Zakari to wo lawi ɳja Amariya. Amariya to wo lawi ɳja Shefatiya. Shefatiya to

---

[†] **11:3 11.3:** Nehe 7.7

wo lawi ɳa Mahalaleyeli, ma yiri wa Perezi sege ki ni;

⁵ naa Baruki pinambyo Maaseya. Baruki to wo lawi ɳa Koli Hoze. Koli Hoze to wo lawi ɳa Hazaya. Hazaya to wo lawi ɳa Adaya. Adaya to wo lawi ɳa Yoyaribu. Yoyaribu to wo lawi ɳa Zakari. Zakari to wo lawi ɳa Shiloni.

⁶ Perezi setirige piile mbele paa saa cen wa Zheruzalem̄ ca pe ni fuun paa pye nambala kotogofenn̄ c̄enm̄e.

⁷ Benzham̄ c̄enl̄e woolo pe mere ti nda: Meshulamu pinambyo Salu. Meshulamu to wo lawi ɳa Yowedi. Yowedi to wo lawi ɳa Pedaya. Pedeya to wo lawi ɳa Kolaya. Kolaya to wo lawi ɳa Maaseya. Maaseya to wo lawi ɳa Itiyeli. Itiyeli to wo lawi ɳa Ezayi.

⁸ Salu wo pungo na, a Gabayi si taga, naa Salayi; pe ni fuun paa pye lere c̄enm̄e k̄ol̄jere naa nafa ma yiri k̄ol̄taanri (928).

⁹ Zikiri pinambyo Zhoweli wo wila pye pe go na. Hasenuwa pinambyo Zhuda wo wila pye ca ki to shyen woo.

¹⁰ Saraga wɔfenn̄e mbele paa saa cen wa Zheruzalem̄ pe mere ti nda: Yoyaribu pinambyo Yedaya, naa Yakini,

¹¹ naa Hilikiya pinambyo Seraya. Hilikiya to wo lawi ɳa Meshulamu. Meshulamu to wo lawi ɳa Zadoki. Zadoki to wo lawi ɳa Merayoti. Merayoti to wo lawi ɳa Ahitubu. Ahitubu wo wila pye Yenjel̄e li sh̄erigo gb̄oḡo ki go na,

¹² poro naa pe sefenn̄e mbele paa pye na sh̄erigo gb̄oḡo tunndo ti piin; paa pye lere c̄enm̄e k̄ol̄taanri naa nafa ma yiri shyen (822);

naa Adaya, Adaya to wo lawi ḥa Yerohamu. Yerohamu to wo lawi ḥa Pelaliya. Pelaliya to wo lawi ḥa Amizi. Amizi to wo lawi ḥa Zakari. Zakari to wo lawi ḥa Pashuri. Pashuri to wo lawi ḥa Malikiya,

¹³ naa wi sefennē mbele pàa pye seye teele poro cènme shyen naa nafa shyen ma yiri shyen (242) ni, naa Azareyeli pinambyo Amashisayi wi ni. Azareyeli to wo lawi ḥa Ahizayi. Ahizayi to wo lawi ḥa Meshilemōti. Meshilemōti to wo lawi ḥa Iméri;

¹⁴ naa wi sefennē nambala kotogofennē wèlimbèlè pele ni, pàa pye nambala cènme naa nafa ma yiri kòltaanri (128). Gedolimu pinambyo Zabidiyeli wo wìla pye pe go na.

¹⁵ Levi setirige piile mbele pàa saa cèn wa Zheruzalemu ca pe mèrè ti nda: Hashubu pinambyo Shemaya. Hashubu to wo lawi ḥa Azirikamu. Azirikamu to wo lawi ḥa Hashabiya. Hashabiya to wo lawi ḥa Buni;

¹⁶ naa Shabetayi konaa Yozabadi, poro la pye Yènjele li shèrigo gbogò laga nawa tunndo ti yègè wòfenné. Pàa pye Levi setirige piile poro pele;

¹⁷ naa Mataniya, Mataniya to wo lawi ḥa Mishe. Mishe to wo lawi ḥa Zabidi. Zabidi to wo lawi ḥa Asafu. Asafu wo wìla pye na Yènjele li sònmo yuuro ti yègè sinni Yènjele yénrisanga wi ni; a Bakibukiya si taga wo na ma yiri wa wi sefennē pe ni, naa Shamuwa pinambyo Abida wi ni. Shamuwa to wo lawi ḥa Galali. Galali to wo lawi ḥa Yedutun.

¹⁸ Levi setirige piile mbele pàa pye ma cèn wa

ca kpoyi ki ni, pàa pye lere cènme shyen naa nafa tijerè ma yiri tijerè (284).

¹⁹ Yeyonrò kòròsifenné Akubu, naa Talimò konaa pe sefenné mbele pàa pye na yeyonrò ti kòròsi, pàa pye lere cènme naa nafa taanri ma yiri ke ma yiri shyen (172).

²⁰ Izirayeli woolo sanmbala, naa saraga wòfenné, naa Levi setirige piile sanmbala pe ni pàa pye ma cèn wa Zhuda tara cara ti ni fuun ti ni, pe ni fuun nunjba nunjba wa tara lara nda pàa ta ta kòrògo ti ni.

²¹ Netiniyènye poro la saa cèn wa Zheruzalemù ca laga ñga pe yinri Ofeli[†] ki ni. Ziha naa Gishipa poro pàa pye pe go na.

²² Levi setirige piile mbele pàa pye wa Zheruzalemù ca, pe yegè sinvo wo lawi ña Uzi. Uzi to wo lawi ña Bani. Bani to wo lawi ña Hashabiya. Hashabiya to wo lawi ña Mataniya. Mataniya to wo lawi ña Mishe, ma yiri wa Asafu sege ki ni[†]. Poro pàa pye yurukòòlò wa Yenjelè li shèrigo gbègò ki ni.

²³ Wunlunaña wila kala la kòn ma tegè yurukòòlò pe wogo na, na pe pilige nunjba nunjba pyew kala li yegè woo.

²⁴ Meshezabeyeli pinambyò Petaya wo wila pye na wunlunaña wi sari leeple pe kagala ke yegè wòmò pi na. Wila pye Zhuda pinambyò Zera wo setirige pyò.

*Zhufuye mbele pàa saa cèn
cara ta yegè ni*

---

† **11:21 11.21:** Nehe 3.26   † **11:22 11.22:** 1 Kuro 9.15-16; 15.17;
16.37,41-42

²⁵ Zhuda cénle woolo pèle la saa cén wa kapire to naa ti kanŋgara na lara ti ni; to tìla pye Kiriyati Ariba ca[†] konaa ki kanŋgara na kapire ti ni, naa Dibòn ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni, naa Yekabizeyeli ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni,

²⁶ naa Yeshuwa ca, naa Molada ca, naa Bèti Palèti ca,

²⁷ naa Hazari Shuwali ca, naa Bérisheba ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni,

²⁸ naa Zikilagi ca, naa Mekona ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni,

²⁹ naa Eni Irimo ca, naa Zoreya ca, naa Yarimuti ca,

³⁰ naa Zanowa ca, naa Adulamu ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni, naa Lakishi ca konaa ki keere lara ti ni, naa Azeka ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni. Pàa cén maga lè wa Bérisheba ca ki na fɔ ma saa gbòn wa Hinòmu gbunlundege ki na[†].

³¹ Benzhamé cénle woolo poro la cén maga lè wa Geba ca, naa Mikimashi ca ki ni, naa Aya ca, naa Beteli ca konaa ki kanŋgara na kapire ti ni;

³² naa Anatoti ca, naa Nòbu ca, naa Ananiya ca,

³³ naa Hazòri ca, naa Arama ca, naa Gitayimu ca,

³⁴ naa Hadidi ca, naa Zeboyimu ca, naa Nebalati ca,

³⁵ naa Lòdi ca konaa Ono ca ki ni, ko laga ko pe yinri kapyɔ jenfenne gbunlundege.

---

† 11:25 11.25: Zhenɛ 23.2; Zhozu 15.54 † 11:30 11.28-30: Zhozu 15.31,33,35,39

36 Levi setirige piile gbogolomō pà la yiri wa Zhuda cénle woolo pe sōgōwō ma saa cén wa Benzhamē cénle woolo pe ni.

12

*Saraga wɔfennɛ
naa Levi setirige piile mbele
pàa yiri wa kulowo pi ni ma pan
wa Izirayeli tara
(Ezidi 2.36-42)*

1 Saraga wɔfennɛ naa Levi setirige piile mbele pàa pinlɛ Sheyalitiyeli pinambyo Zorobabeli wo naa Zhozuwe wi ni ma pan pe mère ti nda: Seraya, naa Zheremi, naa Esidirasi,

2 naa Amariya, naa Maluki, naa Hatushi,

3 naa Shekaniya, naa Erehumu, naa Meremɔti,

4 naa Ido, naa Ginetoyi, naa Abiya,

5 naa Miyamini, naa Maadiya, naa Biliga,

6 naa Shemaya, naa Yoyeribu, naa Yedaya,

7 naa Salu, naa Amɔki, naa Hilikiya konaan Yedayaa. Poro mbele poro pàa pye saraga wɔfennɛ teelee, poro naa pe sefennɛ saraga wɔfennɛ sanmbala pe ni, Zhozuwe wagati wi na[†].

8 Levi setirige piile mbele pàa pan pe mère ti nda: Zhozuwe, naa Binuyi, naa Kadimiyeli, naa Sherebiya, naa Zhuda konaan Mataniya ḥa wila pye na Yenjèle li sɔnmɔ yuuro ti yegɛ sinni, ma pinlɛ wi sefennɛ pe ni.

9 Pe sefennɛ sanmbala Bakibukiya, naa Uni poro la pye na yeregi pe yesinmɛ na, na yuuro ti shoo pe yɔn na.

[†] **12:7 12.1-7:** 1 Kuro 24.1-19

¹⁰ Zhozuwe wo wìla Yoyakimu se. A Yoyakimu wo Eliyashibu se. A Eliyashibu wo Yoyada se.

¹¹ A Yoyada wo Zhonatan se. A Zhonatan wo Yaduwa se.

¹² Yoyakimu wagati wi na, saraga wɔfenné mbele pàa pye seye teele pe mèrè ti nda: Wa Seraya sege ki ni, Meraya wìla pye sege to. Wa Zheremi sege ki ni, Hananiya wìla pye sege to.

¹³ Wa Esidirasi sege ki ni, Meshulamu wìla pye sege to. Wa Amariya sege ki ni, Yohana wìla pye sege to.

¹⁴ Wa Meluki sege ki ni, Zhonatan wìla pye sege to. Wa Shebaniya sege ki ni, Zhozefu wìla pye sege to.

¹⁵ Wa Harimu sege ki ni, Adina wìla pye sege to. Wa Merayoti sege ki ni, Helikayi wìla pye sege to.

¹⁶ Wa Ido sege ki ni, Zakari wìla pye sege to. Wa Gineton sege ki ni, Meshulamu wìla pye sege to.

¹⁷ Wa Abiya sege ki ni, Zikiri wìla pye sege to. Wa Miniyamini naa Mowadiya sege ki ni, Pilitayi wìla pye sege to.

¹⁸ Wa Biliga sege ki ni, Shamuwa wìla pye sege to. Wa Shemaya sege ki ni, Zhonatan wìla pye sege to.

¹⁹ Wa Yoyeribu sege ki ni, Matinayi wìla pye sege to. Wa Yedaya sege ki ni, Uzi wìla pye sege to.

²⁰ Wa Salayi sege ki ni, Kalayi wìla pye sege to. Wa Amoki sege ki ni, Heberi wìla pye sege to.

²¹ Wa Hilikiya sege ki ni, Hashabiya wìla pye sege to. Wa Yedaya sege ki ni, Netaneyeli wìla pye sege to.

22 Saraga wɔfennɛ Eliyashibu, naa Yoyada, naa Yohana konaa Yaduwa pe wagati wi na, pàa Levi setirige piile pe seye teele poro naa saraga wɔfennɛ pe seye teele pe mɛrɛ ti yɔnlɔgɔ. Pàa pe mɛrɛ ti yɔnlɔgɔ fɔ ma saa gbɔn Perisi tara wunlunanja Dariyusi wi wagati wi na.

23 Levi setirige piile pe seye teele pe mɛrɛ pàa ti yɔnlɔgɔ wa wagati kapyegele sɛwɛ wi ni fɔ ma pan ma gbɔn Eliyashibu pishyɛnwoo Yohana wi wagati wi na.

24 Hashabiya, naa Sherebiya, naa Kadimiye li pinambyɔ Yeshuwa wi ni, poro mbele pàa pye Levi setirige piile pe seye teele, poro naa pe sefennɛ sanmbala pe ni, pàa pye na yeregi na yɛgɛ waa pe yɛɛ yeri, na Yawe Yenjɛlɛ li sɔnmɔ yuuro naa li gbɔgɔ yuuro ti koo naga waa pe yɛɛ kan gbogolomɔ gbogolomɔ, ma yala Yenjɛlɛ lere Davidi wi sənyoro ti ni[†].

25 Mataniya, naa Bakibukiya, naa Abidiyasi[†], naa Meshulamu, naa Talimɔ konaa Akubu pàa pye yeyɔngɔ kɔrɔsifennɛ. Pàa pye na yaara tegesara ti kɔrɔsi wa sherigo gbɔgɔ yeyɔnɔ ti tanla.

26 Poro pàa pye tunŋgo ki na Zhozuwe pinambyɔ Yoyakimu ḥa wìla pye Yozadaki pishyɛnwoo wi wagati wi na, naa Nehemi ḥa wìla pye gboforoneri konaa Esidirasi ḥa wìla pye saraga wɔfɔ naa lasiri sɛwɛ jɛnfɔ pe wagati wi na.

[†] **12:24 12.24:** Eki 15.20-21; 1 Sami 18.7; Esidi 3.11   [†] **12:25**
12.25: Mbe yala Nehe 11.17; 12.8-9lara ti ni, Mataniya, naa Bakibukiya, naa Abidiyasi pàa pye yurukɔɔlo.

*Zheruzalemu ca mbogo ki kanga
ki puŋgo na feti ḡa pàa pye*

27 Zheruzalemu ca mbogo ki kanga ki puŋgo na, naa ki yon yeɛnɛgɛ feti wìla kaa gbɔn, a pè si ti, a Levi setirige piile pè yiri wa lara nda fuun pàa pye ma cɛn, ma pan wa Zheruzalemu ca; jaŋgo pe pan pe mbogo ki yon yeɛnɛgɛ feti wi pye yɔgɔrimɔ ni, pe yuuro kɔ pe Yennjelɛ li sɔn weere[†] ni, naa juruye konaa ḡɔniye ni.

28 Yurukɔɔlo pàa pe yee gbogolo ma yiri wa Zheruzalemu ca kanŋgara na kapire ti ni, naa Netofa ca ki kanŋgara na kapire ti ni,

29 naa wa Beti Giligali ca, naa wa Geba ca konaa wa Azimaveti ca tara ti ni; katugu yurukɔɔlo pàa kapire ta kan pe yee kan wa Zheruzalemu ca ki kanŋgara lara ti ni.

30 Saraga wɔfɛnnɛ poro naa Levi setirige piile pe ni, pàa pe yee pye fyɔngɔ fu, ma tara woolo pe pye fyɔngɔ fu, ma yeyɔnrɔ to naa mbogo ki ni ti pye fyɔngɔ fu.

31 Kona, a mì si ti, a Zhuda tara teele pè lugu wa mbogo ki go na. A mì si yurukɔɔlo ḡbeleye tugbɔlɔyo shyen gbegɛlɛ. Ngbelege kongbanŋga kila pye na tanri na toro wa mbogo ki na, wa ki kalige kɛɛ yeri, ma wa wa Kayege yeyɔngɔ ki yeri.

32 Hoshaya naa Zhuda tara teele pe walaga la taga pe puŋgo na na tanri,

33 naa Azariya, naa Esidirasi, naa Meshulamu,

[†] **12:27 12.27:** 2 Sami 6.5; 1 Kuro 13.8; 15.16; 16.5; 25.1,6; 2 Kuro 5.12; 29.25; Esidi 3.10; Yuuro 150.5

³⁴ naa Zhuda, naa Benzhamε, naa Shemaya konaa Zheremi.

³⁵ Kona, a saraga wɔfenne pèle si taga pe na mbaanra ni pe kεe. Poro la welε Zakari, Zakari to wo lawi ɳa Zhonatan, Zhonatan to wo lawi ɳa Shemaya, Shemaya to wo lawi ɳa Mataniya, Mataniya to wo lawi ɳa Mikaya, Mikaya to wo lawi ɳa Zakuri, Zakuri to wo lawi ɳa Asafu;

³⁶ naa Zakari wi tunmbyee yεenle Shemaya, naa Azareyεli, naa Milalayi, naa Gilalayi, naa Maayi, naa Netaneyeli, naa Zhuda konaa Hanani; Yεnjele li lere Davidi wi yaribɔnrɔ tila pye pe yeri paa ti gbɔn. Lasiri sεwε jεnfɔ Esidirasi wo wila pye pe yεgε.

³⁷ Kona, a pè si saa gbɔn wa Pulugo yepongɔ ki na, mεε kari yesinmε na ma saa gbɔn konɔ na li ma lugu ma kari wa Davidi ca ki yeri li na. A pè si lugu lugusara nda ti yen mbogo ki na ma kari wa ki go na, ma saa gbɔn wa Davidi wunluwɔ go ki go na. Ko punjo na, a pè si saa gbɔn Tεnmɔ yepongɔ ki na, wa ca ki yɔnlɔ yirisaga kεe yeri.

³⁸ Yurukɔɔlɔ ɳgbelege shyen wogo ko la kari mbogo ki kamεŋge kεe yeri. Mi Nehemi, a mì si taga pe punjo na na tanri, mi naa leeple pe walaga sanŋga ki ni wa mbogo ki go na. Wàa saa toro wa Yira sanŋgazo wi tanla mεε saa gbɔn wa laga ɳga mbogo kì liri ki na.

³⁹ A wè si saa toro wa Efirayimu yepongɔ ki go na, naa wa ca ki yepongɔ lege ki go na, naa wa Mbeŋgeliye yepongɔ ki go na, ma saa toro Hananeyeli sanŋgazo wi tanla konaa Meya sanŋgazo wi tanla, mεε saa gbɔn wa Simbaala yepongɔ ki na. Kona, wè si saa yere wa kaso go

yeyɔngɔ ki na.

⁴⁰ A yurukɔɔlɔ pe ŋgbeyeleye shyɛn yì si saa yere wa Yenjɛlɛ li go ki ni. A mi naa tara teele mbele pàa pye na ni wè si ye ma yere fun,

⁴¹ naa saraga wɔfenne Eliyakimu, naa Maaseya, naa Miniyamini, naa Mikaya, naa Eliyohenayi, naa Zakari, naa Hananiya, pe mbaanra tìla pye pe kɛɛ,

⁴² naa Maaseya, naa Shemaya, naa Eleyazari, naa Uzi, naa Yohana, naa Malikiya, naa Elamu konaa Ezeri. Yurukɔɔlɔ pàa pye na yuuro ti koo ŋgbanga, Yizirahiya wìla pye na pe yɛge sinni.

⁴³ Ki pilige ki ni, leelete pàa saara legere wɔ, ma yɔgɔri jɛŋge, katugu Yenjɛlɛ làa nayinmɛ gbɔɔ kan li woolo pe yeri. Jeele poro naa piile pe ni pàa yɔgɔri fun. Pàa pye na Zheruzalem̄ ca woolo pe nayinmɛ tinmɛ pi taa fɔ lege.

*Pàa yaga wo naa yarikanra
ti wɔlɔmɔ pi gbegele maa tɛgɛ*

⁴⁴ Ki wagati wi ni, yarikanra nda pe ma lagala yarilire ti na, naa yarilire fɔnndɔ nda pe ma pye yarikanra to naa yaga wi ni, pe maa ti teri yinrɛ nda ni, pàa nambala pele wɔ ma pe tɛgɛ paa ti kɔrɔsi. Mbe yala lasiri wi ni, tasaga ŋga kila daga mbaa kaan saraga wɔfenne poro naa Levi setirige piile pe yeri, mbaa yinrigi wa keere nda ti cara ti maga ti yarilire ti ni, ki nambala poro pàa tɛgɛ fun paa ki yaara ti shoo. Zhuda tara woolo pàa pye na yɔgɔri maga yan fɔ saraga wɔfenne naa Levi setirige piile pe ni, pàa pye na pe tunŋgo ki piin.

⁴⁵ Pàa pye na pe Yenjelè li tunjgo ki piin konaa na kagala ñgele ke ma lere pye fyøngø fu ke piin. Yurukçolo naa yeyøngø kørøsifennø pàa pye na pe tunjgo ki piin, ma yala Davidi naa wi pinambyø Salomo pàa ki kòn maga tøge yegø ñga na ki ni[†];

⁴⁶ katugu faa Davidi naa Asafu pe wagati wi na, yurukçolo teele la pye wa. Pàa pye na yuuro koo na Yenjelè li sønni konaa nali shari.

⁴⁷ Zorobabeli wagati wi na konaa Nehemi wagati wi na, Izirayeli tara woolo pàa pye na yurukçolo naa yeyøngø kørøsifennø pe tasaga ki kaan pe yeri pilige nunjba nunjba pyew. Pàa pye na yaara nda ti yen kpoyi ti kaan Levi setirige piile pe yeri. Levi setirige piile poro mæs tasaga ñga ki daga mbe kan Arøn setirige piile pe yeri ki kan pe yeri.

13

Izirayeli woolo pàa pe yee laga cengelè sanjgala ke woolo pe na

¹ Ki wagati wi ni, pàa pye na Moyisi lasiri sewø wi kara leele pe yegø na. Pilige ka, a pè sigi yan ki yen ma yønløgø wa wi ni ma yo fø Amø cønle woolo poro naa Mowabu cønle woolo pee daga mbe pinle Yenjelè li gbogolomø woolo pe ni[†];

² katugu faa, pe sila pan yaakara naa tønmø ni mbe Izirayeli woolo pe fili. Eøn fø pàa Balaamu wi sun maa wa pe na ma yo wi pe daøga. Eøn

---

† **12:45 12.45:** 1 Kuro 25.1-8; 26.1-12   † **13:1 13.1:** Dete 23.4-6

fɔ, we Yenjelə làa ki danja ki kanjga maga pye duwawt[†].

³ Naa leele pàa kaa lasiri sewe wi sənre ti logo, a pè si nambanmbala pe ni fuun pe wɔ wa Izirayeli gbogolomɔ woolo pe ni.

⁴ Sanni ko mbe sa pye, saraga wɔfɔ Eliyashibu pàa wo tɛgɛ wila we Yenjelə li shərigo gbɔgɔ yumbiile pe kɔrɔsi. Eliyashibu wila pye Tobiya[†] wi sege woo wo wa.

⁵ Ki kala na, wila shərigo gbɔgɔ yumbyɔ gbeŋɛ wa kan Tobiya wi yeri. Faa yarilire nda pàa pye na woo yarikanra, pàa pye nari teri wa wi ni, naa wusuna nuwɔ taan wi ni, naa shərigo gbɔgɔ tunjgo pyeyaara ti ni, naa bile wi yaga, naa duven fɔnjo wi yaga konaa sinme pi yaga wi ni; ki yaara tìla daga mbaa kaan Levi setirige piile, naa yurukɔɔlo konaa yeŋɔngɔ kɔrɔsifennɛ pe yeri, konaa ta la daga mbaa kaan saraga wɔfennɛ pe yeri.

⁶ Wagati ña ni ko ki ni fuun ko la pye na piin, mi sila pye wa Zheruzalem̄ ca, katugu mila sɔngɔrɔ wa Babilɔni tara wunlunajə Aritasərisesi[†] wi tanla wi wunluwo pi yɛlɛ nafa ma yiri ke ma yiri shyen wolo li ni. La kee wa yɛlɛ li kɔsaga ki yeri, a mì si wagati wa yenri naa wunlunajə wi yeri,

⁷ ma sɔngɔrɔ wa Zheruzalem̄ ca. Kona, kajɔɔgɔ ñga Eliyashibu wila pye ma yumbyɔ wa kan Tobiya wi yeri wa Yenjelə li shərigo gbɔgɔ

[†] **13:2 13.2:** Nɔmbu 22.1-6; Dete 23.6   [†] **13:4 13.4:** Tobiya wila pye Amɔ cənle woolo wo wa.   [†] **13:6 13.6:** Aritasərisesi: Ye wele wa Nehe 1.1laga ki ni konaa ki sənre ti kɔrɔ wi ni wa ki sewe pyɔ wi nɔgɔ.

ki ni, a mì sigi yan.

⁸ A kì silan mbèn fò jẹngé. A mì si Tobiya wi yaara ti ni fuun ti yirige mari wa wa funwa na.

⁹ Ko puŋgo na, a mì si ti a pè yumbile pe pye fyɔŋgɔ fu. A mì si ti a pè Yenjelé li shérigo gbɔgɔ tunjgo pyeyaa ra ti sɔŋgɔrɔ mari tègè wa, naa yarikanra ti ni konaa wusuna nuwɔ taan wi ni.

*Shérigo gbɔgɔ tunmbyeеле
pe yaakara wogo ki yegé wɔ́cmo*

¹⁰ Mìla ki logo fun fò Levi setirige piile pe tasaga ki sila kaa na kaan pe yeri. Ki kala na, Levi setirige piile naa yurukɔɔlɔ mbele pàa pye na tunjgo piin wa Yenjelé li shérigo gbɔgɔ ki ni, pe ni fuun nujba nujba pàa fe ma saa cen wa pe tara lara ti ni.

¹¹ Kona, a mì si sénjgbanra yo tara teele pe na ki wogo ki na, ma pe pye fò: «Yinji na, a yè si yon wɔ Yenjelé li shérigo gbɔgɔ ki ni.» A mì si Levi setirige piile naa yurukɔɔlɔ pe gbogolo, mèe pe tègetègè pe tunndo ti na naa.

¹² Kì pye ma, a Zhuda tara woolo pe ni fuun pè si pan pe bile yaga, naa pe duvèn yaga konaa pe simmè yaga wi ni wa yarilire tègesara ti ni[†].

¹³ A mì si saraga wofò Shelemiya, naa sèwè yɔnlègɔfɔ Zadòki konaa Levi setirige pyo Pedaya pe tègè paa yarilire tègesara yumbiile pe kɔrosi; Zakuri pinambyɔ Hana ña wila pye Mataniya wi pishyenwoo mìla wi taga pe na wila pe sari, katugu pàa pye leeble mbele pè taga pe na. Poro pàa tègè paa yaakara ti yeele pe sefennè pe na.

[†] **13:12 13.12:** Mishe 3.10

¹⁴ E, na Yenjelé, jatere pye na na wa ki kala na li ni. Kagala ñgele mì pye tagawa ni na Yenjelé ma shérigo gbogo wogo ki na konaa ma tunjgo wogo ki na, maga ka fègè ki na.

*Nehemi wila para Zhuda tara
woolo pe ni cènpilige ki wogo na*

¹⁵ Ki wagati wi ni, a mì sigi wele maga yan, fo wa Zhuda tara leeble pele na èrezèn pire ti tònmo woo wa ti tònmo wòsara ti ni cènpilige ki na. Pèle la pye na pe bile wi tungu sofiele na, naa pe duvèn wi ni, naa pe èrezèn pire ti ni, naa pe figiye pire konaa tuguro cènlè pyew ta ni na paan ti ni wa Zheruzalem ca cènpilige ki ni[†]. Pilige ñga ni pàa pye na pe yaripeere ti pere, mìla para pe ni ma pe yeri ñgbanga ki wogo ki na.

¹⁶ Tiri ca fenné pèle la pye ma cèn fun wa Zheruzalem ca. Pàa pye na paan ñgbanra ni, konaa yaripeere cènlè pyew ta ni nari pere Zhuda tara woolo naa Zheruzalem ca woolo pe yeri cènpilige ki na.

¹⁷ Mìla sènñgbanra yo Zhuda tara teeble pe na, ma pe pye fo: «Ki kapege ñga yaa piin yèen na cènpilige ki jogo, ki go ko yèn kikiin?

¹⁸ Pa ye teleye pe sila ki pye yèen, ma ti a Yenjelé ligi jèlègo kagala ñgele ke ni fuun ke wa we na, konaa ki ca ñga ki na? Ko yoro pan nali cènpilige ki jogo naa, na ka tari wa li nañgbanwa pi na Izirayeli woolo pe ni.»

¹⁹ Maga le le ko na, a mì si konò kan ma yo fo yembine li kaa woo pe Zheruzalem ca kòorò

[†] **13:15 13.15:** Eki 20.8-11; Dete 5.12-14; Zhere 17.21-22; Nehe 10.32

ti tɔnndɔ cənpilige ki yεgε. Paga si kari yεngεlε na cənpilige ki fa toro. A mì silan tunmbyeele pele tεgεtεgε yeyɔnɾɔ ti tanla paa ti kɔrɔsi, jaŋgo tuguro kpe ka ka toro mbe ye wa cənpilige ki ni.

²⁰ Kona, a safari wafɛnnɛ naa yaara cənlε pyew ti pεrefɛnnɛ pɛ si pan ma wɔnlɔsaga nujgbɑ naa wɔnlɔsaga shyen si wɔnlɔ wa Zheruzalɛmu ca mbogo ki puŋgo na.

²¹ A mì si pe yεri ki sεnre nda ti ni, ma yo fɔ: «Yin̄gi na, a yε si pan na wɔnlɔ laga ca ki mbogo ki tanla? Na yaga nuru mbe ka pye naa, mi yaa ti pe ye yigi.» Maga le le ko pilige ko na, pe sila pan le naa cənpilige ka ni.

²² Kona, a mì sigi yo Levi setirige piile pe kan ma yo pe pe yεε pye kpoyi, pe pan paa yeyɔnɾɔ ti kɔrɔsi, jaŋgo cənpilige ki ta kila jate kpoyi.

«E, na Yen̄jεlε, jatere pye na na ki kagala ŋgele ke kala na! Na yinriwε ta ma kajεŋgε pyewe gbɔɔ pi kala na.»

*Nehemi wìla Zhufuye pe jεregi
jεεlε mbele pàa pɔri ma yiri
tara ta yεgε ni pe wogo na*

²³ Ki wagati nujgbɑ wi ni, a mì sigi wele maga yan fɔ Zhuda tara fεnnɛ pèle la Asidɔdi ca jεεlε, naa Amɔ cənlε woolo jεεlε konaa Mowabu cənlε woolo jεεlε pele pɔri pe jεεlε.

²⁴ Pe piile pe walaga la pye na Asidɔdi ca fεnnɛ sεnre yuun, pe sila Zhufuye sεnre ti jεn. Cεngεlε kele sεnre pàa jεn na yuun.

²⁵ A mì si para ki Zhuda tara fεnnɛ pe na, ma pe danga. Mì yεre la nambala pele gbɔn pe ni, ma pe yinzire ta kɔlɔgi pe na. Ko puŋgo na, a

mì si ti, a pè wugu Yenjelé li mègè ki na, ma yo fɔ: «Ye se kaa ye sumborombiile pe kaan cengelé kele yègè pinambiile yeri paa pe pori, nakoma mbaa ke sumborombiile pe kaan ye pinambiile pe yeri paa pe pori[†].»

²⁶ A mì si pe pye fɔ: «Ki pɔrɔgɔ cènle ñga ko ka ma ki ti Izirayeli tara wunlunaña Salomɔ wila kapege pye? Cengelé legere ke ni fuun ke wunlumbolo pe ni, wi yɔngɔ sila pye wa. Wila pye maa Yenjelé li ndanla, a lì suu tègè wunluwɔ Izirayeli tara ti ni fuun ti go na. Konaa ki ni fuun, cengelé kele yègè jèele la ti, a wì kapege pye[†].

²⁷ We woro na jaa mbege logo ye kanñgɔlɔ fɔ ye yen naga kapegbɔgɔ ñga ka piin, ma cengelé kele yègè jèele pɔri ma pye mbasinmbele we Yenjelé li ni.»

²⁸ Saraga wɔfenné to Eliyashibu wi pinambyɔ Yehoyada wi pinambiile pe ni, wà la Horɔn ca fenné naña Sanbala wi sumborombyɔ pɔri wi jo. Kì pye ma, a mì si wo puro maa lali na yee ni.

²⁹ «E, na Yenjelé, jatere pye ki nambala pe na, katugu pè saraga wɔgɔtunŋgo ki tègè fyɔngɔ ni, ma yɔn finliwɛ mba màa le saraga wɔfenné poro naa Levi setirige piile pe ni, pòo jogom.»

³⁰ Kì pye ma, mì pe pye kpoyi ma nambanmbala pe ni fuun pe wɔ wa pe sɔgɔwɔ, ma saraga wɔfenné naa Levi setirige piile pe tunŋgo wogo ki yègè wɔ, jaŋgo pe ni fuun nuŋgba nuŋgba paa pe tunŋgo ki piin.

---

† **13:25 13.23-25:** Eki 34.11-16; Dete 7.3   † **13:26 13.26:** 2 Sami 12.24-25; 1 Wunlu 11.1-8; 2 Kuro 1.11-12

31 Kanŋgire nda ti yaa la woo yarikanra, mìri wogo ki yegε wɔ fun, jaŋgo tila kaan mbe yala wagati ɳa wì kɔn ma tegε wi ni, konaa yarilire fɔnndo kongbannda nda ti yaa la kaan yarikanra ti ni.

«E, na Yenŋelε, jatere pye na na, ma kajεŋgε pye na kan.»

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8